

NØF

Befalsbladet - Norges Offisersforbund • www.nof.no • Nr. 1 - 2017

Arbeidstid utland

side 23

OR/OF-erfaringer

side 26

Pudderjakt i Japan

side 38

**NORGE HAR
INGEN HÆR**

side 10-15

ITALIA 06. – 13. SEPTEMBER 2017

BLI MED NOF OG OPPDAG ABRUZZO FRA SYKKELSETET!

Abruzzo er kanskje en av de minst kjente regionene i Italia, men på andre siden - av de mest eksotiske.

BJØRN-TORE WOLL (tekst og foto)

Dette området byr på spennende natur med enormt store kontraster. Det inneholder hele tre store nasjonalparker, og en regionalpark med over 30 reservater.

Det blir servert utsøkt mat og vin, med mange herlige lokale spesialiteter til forrett, hovedrett og dessert. La oss vise deg Abruzzo - et av våre favorittområder i Italia!

Denne turen har dagsetapper på ca. 40 - 65 km, med mulighet for å sykle ekstra runder for de som ønsker flere kilometer eller mer utfordrende sykling. Dette er med andre ord en tur som passer de aller fleste som er glad i flott natur, lokal mat & vin, og selvfølgelig spennende sykling.

Fra de høyeste fjelltoppene på nesten 3000 moh. og helt ned til kysten finner vi mange spennende sykkelruter som tar oss gjennom flott natur som skapt for store opplevelser. Nærheten til Roma har gjennom

historien gjort at man i tillegg finner mange spennende mindre byer med slott og borger, alle med sin egen historie.

Tilbakemeldingene etter tidligere turer til Abruzzo har vært utrolig positive, vi tar deg garantert med til steder du neppe hadde besøkt på egenhånd. Fra ca. 1600 moh. sykler vi gjennom et spennende landskap helt ned til vår nye favoritt; Abuzzos Riviera. En tur

med store kontraster, spennende byer, masse god mat og ikke minst fantastisk sykling i forskjellige landskap.

Vi tror dette blir spennende, lærerikt og ikke minst et sykkeleventyr - vi gleder oss!

BOSTED. Hotellene på turen har både 3- og 4-stjerners standard. Bra standard generelt på hotellene på denne turen.

SYKLER. Sammen med våre italienske samarbeidspartnere ønsker vi å tilby en god kvalitet på syklene. Hjelm og vannflaske er inkludert i prisen, dette får du utlevert sammen med sykkel. Valg av sykkel gjøres i påmeldingsskjemaet.

HVEM PASSER TUREN FOR? Turen er sykkelmessig lagt opp til at du må ha syklet litt på forhånd. En trenger absolutt ikke være elitesyklist for å delta – alle i middels god form som liker å sykle vil kunne gjennomføre med bravur – samtidig som vi skal kose oss!

SPØRSMÅL? Ønsker du/dere en avtale om en presentasjon eller har spørsmål, kan dere kontakte reiseleder, Bjørn Tore Woll på telefon 92 84 04 62 eller bt@expa.no / btw@nof.no.

Mer info og påmelding:
<http://expa.no/nof2017/pamelding>

DATO FOR TUREN:

06. - 13. september 2017.

PRIS: NOK 16.990,- per person, andel i dobbeltrom.

I PRISEN INNGÅR:

- Fly t/r Oslo.
- Busstransfer iht. program.
- Leie av sykkel i 7 dager.
- Hjelm og drikkeflaske.
- Overnatting - del i dobbeltrom/leilighet.
- Frokost alle dager iht. program.
- Lunsj og middag alle dager iht. program.
- 1/4 vin og vann til alle måltider iht. program.
- Egne skandinavisk representant fra Expa AS, - som gjør sitt absolutt ytterste for å skape en minnerik tur.

FLYINFORMASJON:

06. september 2017: Oslo - Roma (FCO) / Norveigan / 07:40 - 12:40, via Stockholm.

13. september 2017: Roma (FCO) - Oslo / Norveigan 12:50 - 16:00

05 LEDEREN HAR ORDET

06 TOPPSKOLERING

Carl Waldemar Wilhelmsen.

08 NOF AKADEMIET

Kursoversikt og utdanningstilbud.

10 LANDMAKTSUTREDNINGEN

Norge har ingen hær.

16 NORGE, EUROPA, NATO OG DONALD TRUMP

20 LANGTIDSPLANEN

Iverksettelsesbrevet.

24 NOFKA

Ny utdanningsreform for økt operativ evne?.

25 NEON

Samarbeid og påvirkning.

26 OR/OF-ERFARINGER

Fra Sjøforsvaret.

28 ARBEIDSTID UTLAND

Seier for NOF.

30 OPPSATT PENSJON

Pensjonistutvalget.

32 DRIFTSANSKAFFELSER I FORSVARET

34 LOKAL LØNN 2016

En oppsummering.

36 HVA SKJER I DIN REGION?

38 PUDDERMEKKA

NOF reiste til Japan.

44 NOFs FORSIKRINGER

46 HISTORIE

Måløyraidet 1941.

48 NOF AKTIVITET

50 STISYKLING

Fyfo-forum.

52 SYKKELNYHETER

54 VÅRSTÆSJ.

56 UNDERHOLDNING

Lunch-striper, quiz.

58 VERVEPREMIER

59 MEDLEMSFORDELER

NORGES OFFISERSFORBUND

Utgiver: Norges Offisersforbund, Møllergata 10, 0179 Oslo, Sentralbord tlf.: 982 83 310, Faks: 22 33 62 02, Militær linje: 510-5300, Internett: www.nof.no, E-post: post@nof.no

Pensjonistutvalg (PU): E-post: pensjonist@nof.no

Forhandler Tariff:
Bente Langenes Henriksen
Tlf. 474 75 922
E-post: bh@nof.no

Seniorkonsulent:
Elisabeth Lange
Tlf. 934 64 952
E-post: el@nof.no

Midt-Norge
Kristian Espenes
Tlf. 928 40 456
E-post: ke@nof.no

Forhandler forsikring og personell:
Chris Lindseth
Tlf. 982 11 714
E-post: cl@nof.no

Økonomiansvarlig:
Morten Arvnes
Tlf. 482 87 528
E-post: ma@nof.no

Østlandet
Torbjørn Liestøl,
Mobil: 928 40 458
E-post: tl@nof.no

Stabssjef:
Jan Tore Simonsen
Tlf. 400 29 845
E-post: jts@nof.no

Troms og Finnmark
Pål B. Nygaard
Mobil: 909 70 250
E-post: pbn@nof.no

Tor Egil Vangstad
Tlf. 982 11 712
E-post: tev@nof.no

Forbundsleder:
Torbjørn Bongo
Tlf. 928 40 451
E-post: tb@nof.no

Informasjonsansvarlig:
Markus Källvik
Tlf. 918 52 709
E-post: mka@nof.no

Jan Helge Andersen
Tlf. 928 40 461
E-post: jha@nof.no

Sigurd Vestad
Tlf. 951 77 011
E-post: sv@nof.no

Nestleder:
Odd-Einar Eilertsen
Tlf. 982 11 713
E-post: oee@nof.no

Rekrutteringsansvarlig:
Kenneth Askjem
Tlf. 979 92 210
E-post: ka@nof.no

Nordland
Bjørn Tore Woll
Tlf. 928 40 462
E-post: btw@nof.no

FRITV/HTV FLO
Kennet Bergland
Tlf. 982 11 711
E-post: kb@nof.no

Leder forhandlingsavd:
Eigil Jespersen
Tlf. 928 40 452
E-post: ej@nof.no

FRITV/Rekruttering
Farhad V. Fard
Tlf. 928 40 459
E-post: ff@nof.no

Vestlandet
Thor Manum
Tlf. 928 40 460
E-post: tm@nof.no

NEON
Renathe Kvamsø
Tlf. 941 90 788
E-post: neon@nof.no

Forhandler Tariff:
Staae I. Reiten
Tlf. 928 40 453
E-post: sir@nof.no

Kompetanseansvarlig:
Kjell-Oddvar Mathisen
Tlf. 979 92 208
E-post: kom@nof.no

Espen Lockert
Tlf. 979 92 211
E-post: elo@nof.no

NOFKA
Karl Didrik Festvåg
Tlf. 970 33 707
E-post: nofka@nof.no

Ansvarlig redaktør: Torbjørn Bongo. **Redaktør:** Markus Källvik. **Redaksjonskomité:** Markus Källvik, Odd-Einar Eilertsen, Eigil Jespersen, Kennet Bergland, Christer Lindseth og Kenneth Bergland. **Redaksjonen Avsluttet:** 8. mars 2017. **Annonsenhendelser:** mka@nof.no. **Redaksjonell/teknisk produksjon:** LO Media, Storgt. 33, 0179 Oslo, firmapost@lomedio.no, Thomas Løland - design/layout. **Trykk:** BK Grafiske, Sandefjord. ISSN 0332-9097. Befalsbladet er trykket i Svane-merket trykkeri. **Meninger og opplysninger i signerte artikler står for forfatterens egen regning og uttrykker ikke nødvendigvis redaksjonens syn. Forsidefoto:** Ole-Sverre Haugli, Forsvaret.

Åpenhet, åpenhet, åpenhet

Da forsvarsminister Ine Marie Eriksen Søreide tiltrådte som statsråd høsten 2013, hadde hun en klar ambisjon. Hun ønsket mer åpenhet om status, drift og utviklingen av Forsvaret. Dette var og er en meget prisverdig ambisjon. Forsvarssektoren er en sektor som får tildelt betydelige ressurser fra det offentlige, og er statens største og viktigste maktapparat, og kanskje det viktigste redskapet i utenriks- og sikkerhetspolitikken. Det fremstår derfor som naturlig at offentligheten har god kunnskap om sektoren og prioriteringene for den. Evner statsråden å følge opp denne ambisjonen, og ikke minst, gjør hennes underlagte det?

La meg begynne med å slå fast at NOF støtter denne målsetningen og ambisjonen fullt ut. Vedtektene til forbundet slår fast at «Forbundet skal arbeide for å styrke Forsvaret og dets rolle i det norske samfunn». For å løse dette oppdraget, skal NOF både bidra til kunnskap om Forsvaret ute i samfunnet og være en aktør i den offentlige debatten om utviklingen av sektoren.

Det siste året har vært preget av arbeidet med den nylig vedtatte langtidssplanen. Denne debatten opplevdes av svært mange som problematisk. Tallgrunnlaget for de mange anbefalingene var svært begrenset, alt fra de enkelte beregninger til hoveddrammene for selve planen. Det er fremdeles usikkerhet om hva de faktiske rammer for planen er. Dette til tross for at forbundet vet at FD, og dermed statsråden, sitter på detaljerte beregninger fra FFI på hva planen koster,

og profilen for når disse kostnadene kommer. Å gjemme seg bak konstitusjonelle og andre unnskyldninger, fremstår i alle fall ikke å være i tråd med statsrådets uttalte ambisjon.

Stortinget forutsatte i sitt vedtak om LTP at «Regjeringen løpende arbeider med kvalitetssikring av kostnader knyttet til gjennomføringen av langtidssplanen, og at Stortinget blir holdt informert om ny informasjon som endrer forutsetningene for Stortingets beslutninger». Her har Stortinget gitt statsråden er klart oppdrag, knyttet f.eks. til Andøya, Bardufoss, Kjevik, HV m.fl. Vil Eriksen Søreide sørge for at offentligheten får anledning til å bidra og kjennskap til dette arbeidet, eller vil byråkratiet jobbe bak lukkede dører?

Et annet oppdrag som Stortinget sluttet seg til i LTP, var utredningen av landmakten (LMU). Også her forsøker man å unndra debatten fra offentligheten, ved å påstå at arbeidet er et internt arbeid i regi av byråkratiet i FD, og dermed budsjettfortrolig. For å gjøre en lang historie kort: Jeg konstaterer at statsråden har gitt oppdrag til forsvarssjefen. Forsvarssjefen er etatssjef, og dermed bundet av Hovedavtalen, som krever medvirkning fra de ansatte og deres organisasjoner. Sist jeg sjekket, var ikke stillingen som forsvarssjef en deltidsstilling, litt i Forsvaret og litt i departementet. Her forventer jeg at statsråden både følger sin egen ambisjon, Hovedavtalen og at hun som en del av Regjeringen står bak den uttalte målsetning om å bygge på våre lange tradisjoner om

et godt trepartssamarbeid. Eller hva, statsråd?

Også innenfor mer forsvarsinterne arbeider som Incentivprosjektet og Utdanningsreformen er det behov for mer åpenhet. Her krydres målsetninger om økonomiske innsparing med økt ståtid og bedre kvalitet. Men når forbundet ber om mer medvirkning og stiller spørsmål om hvordan dette skal gjøres, er svarene enten fraværende eller svært mangelfulle.

Avslutningsvis vil jeg gi honnør til prosjektet AldriMer.no. Prosjektet har bidratt til åpenhet og kunnskap som neppe ville kommet frem uten deres virke. Og til statsråden – det er på tide å gi klare ordrer nedover i organisasjonen – mer åpenhet, takk!

O. Boroy

Toppskolering med talentet

CARL WALDEMAR WILHELMSSEN

Kapteinen fra Luftforsvaret har gjennom sine 10 år i uniform fylt opp en ganske så unik CV – og den ser ikke ut til å bli mindre formidabel de neste årene. Kommende sjef i Luftforsvaret?

MARKUS KÄLLVIK (tekst)

Carl Waldemar Wilhelmsen er av den iherdige typen som får energi av mengder med arbeid – og han deler gjerne av sin kunnskapsbank med kolleger i NOF. I et portret-intervju her i Befalsbladet ønsker vi å belyse hvorfor han står med beina godt plantet i NOF, og hvorfor han mener NOF-akademiet er en gulrot flere burde benytte seg av.

I de ringere kretser omtales han som et unikt talent – men hvem er han? Carl Waldemar er av den målrettede og høytidelige typen, men endog svært så hyggelig og jordnær. Han er 29 år – født, oppvokst og bosatt i Oslo. Han har utdanning fra Luftforsvarets befalsskole (LBSK) og Luftforsvarets kontroll- og varslingskole (LKVS) samt Luftkrigsskolen (LKSK). Han har hatt tjeneste ved Sørreisa og Mågerø, og er for tiden i fast disponering som avdelingsleder i Sørreisa, men utlånt på særlig tjenesteoppdrag til utviklingsavdelingen i Luftforsvarsstaben på Rygge. Der jobber han i en prosjektgruppe for fremskaffelse av nye militære sensorer til luftromsovervåking. Han er ved siden av tjenesten elev ved Forsvarets høgskole (FHS) på deltidsbasert master i militære studier, og utvekslet det ene semesteret til Forsvarsakademiet (FAK) i København, Danmark. Av internasjonal tjeneste har han luftoperativ erfaring fra Kabul i Afghanistan (ISAF) og Juba i Sør-Sudan (UNMISS).

Han innehar også styreverv i Luftmilitært samfund (LMS) og Oslo forsvarsforening (OFF), samt at han sitter i NOFs forbundsstyre og landsstyre.

Hvilket forhold har du til NOFs basiskurs?

Jeg har deltatt på tre basiskurs: Ett kurs da jeg var kadett, ett da jeg var skiftsjef noen år etter endt krigsskoleutdanning og det siste for omtrent ett år siden i rollen som avdelingsleder. Kursene var ikke lagt

opp etter min stillingsbakgrunn, men poenget jeg søker å illustrere er at basiskurs for meg er akkurat som skyting og sanitet: Du får aldri for mye av det, og du lærer noe nytt for hver gang. I mitt tilfelle deltok jeg med ulike forutsetninger hver gang i kraft av ny stilling med nye arbeids- og ansvarsoppgaver. Dermed hadde jeg nye «briller» for å forstå regelverkene, og følgelig nye spørsmål knyttet til disse. I tillegg synes jeg en slik sammenlikning med skyting og sanitet er god, fordi disse disiplinene hele tiden blir utviklet av fagmiljøene etter som de får ny kunnskap og innsikt. Det gjør også avtaleverkene vi omgir oss med. De endres, nye punkter kommer til og andre går ut, og ny forståelse for hvordan disse skal bli tolket, avklares. I tillegg er man i stadig utvikling selv i form av nye arbeids- og ansvarsoppgaver, og de spørsmålene jeg hadde som avdelingsleder var rimelig ulike dem jeg hadde som kadett. Det er lettere å lytte til erfarne fjellfolk enn å legge ut på langtur alene ved å lese seg opp, med risiko for å gjøre egne feiltolkninger til ugunst for undergitte – eller en selv, selvsagt. Et praktisk eksempel på dette var at jeg tolket en internflytting i samme boområde som utenfor dekning i ulike avtaleverk. Noen år senere har dette vist seg å være en uriktig tolkning, og det er jo aldri heldig.

Hvilket forhold har du til LO Stat-kursene på Sørmarka kurs- og kompetansesenter?

Jeg har deltatt på flere arbeidsrettsmoduler der, og det var virkelig opplysende. Der fikk vi snakket med erfarne jurister om aktuell juss, og kanskje viktigst: vi ble satt i stand til å lese, forstå og skrive godt med henvisning til ulike rettskilder. Det høres mer avansert enn slik det var. Det var et nivå tilpasset halvstuderte røvere og lekfolk, så dette må jeg anbefale. I andre enden av samlingene satt vi igjen med gode egenskaper til eksem-

pelvis å tolke arbeidstid. Det er nyttig for enhver i Forsvaret, både som en som mottar arbeidsplan og en som skriver arbeidsplan.

Hvorfor er du medlem av NOF og ikke noen av de andre organisasjonene?

For meg var valget om å være medlem, og å fortsatt være medlem, i NOF uløselig knyttet til LO og LO Stat. Som arbeidstaker er det viktig for meg å være en del av den største hovedsammenslutningen. Til syvende og sist er jeg en arbeidstaker. Da trenger også jeg å sitte på en kjempes skulder. Som vi stadig ser i eksempelvis forsvars- og sikkerhetspolitikken, handler det om kjøttvekt. NOF er den største organisasjonen for militært tilsatte i Forsvaret, og LO er den desidert største hovedsammenslutningen. NOF er et direkte talerør gjennom LO og inn til Stortinget. Når vi snakker forsvarspolitisk påvirkning og ivaretagelse av enkeltmedlemmet, så er det ingen reelle alternativer.

Du har i etterkant av LO Stats egen kurspakke gått for LO Stats toppskolering gjennom Universitetet i Bergen (UiB). Kan du fortelle hvordan dette har vært – og hva det har betydd for deg å ha dette tilbudet? Studiene i Bergen er unike. Du sitter sammen med mange andre tillitsvalgte, og det er en elevmasse med bred yrkeserfaring. De har varierende grad av akademisk erfaring og nivået er tilpasset dette. Det er riktignok UiB som står for utdanningen, men de legger det på et nivå tilpasset publikum og tar det deretter.

Studiet har vært svært givende. Grovt forenklet vil jeg trekke frem perspektivmangfold som den viktigste saken jeg tar med videre. Gjennom utdanningen får du som elev et begrepsapparat innenfor ulike fagområder som gjør det mulig å se samme sak eller fenomen gjennom ulike ståsted. Dette er nyttig som arbeidstaker og tillits-

valgt. Jeg må også trekke frem den sosiale dimensjonen ved disse studiene: Om man har tid på kveldene er det tradisjon å samles for å snakke fag, snakke om løst og fast, samt dele erfaringer blant likemenn. Man får mange nye venner og bekjente som man møter senere i arbeidslivet. Det kan også trekkes frem at det er et lite avbrekk fra hverdagen. Ikke nødvendigvis et pust i bakken eller teknisk hvil, men noe annet. I så måte er jo utdanning en hyggelig måte å få dette til å skje på gjennom at utgifter til pensum, kost og losji er dekket, og ikke minst gjennom faglig relevant påfyll. Det er tross alt ikke en dum ting å bli litt opplyst.

Toppskoleringen består av tre studier – på til sammen 60 studiepoeng – kan du utdype om hvert enkelt tema, og hvilken relevans de har for ditt daglige virke?

Forvaltningspolitikk:

Innhold: 15 studiepoeng fordelt på tre samlinger over et halvt år, gruppeeksamen og en skoleeksamen. Studiet tar for seg hvordan den norske statsforvaltning stadig preges av en effektivitetstankegang og mekanismer for påvirkning.

OLE: Innhold: Organisasjon, læring, endring. 15 studiepoeng som går over et halvt år med tre samlinger og frivillig hjemmeeksamen (skrive en oppgave med utdelt problemstilling). Studiet tar for seg, slik det fremgår av trebokstavsforkortelsen, ulike teorier innen organisering, læring i organisasjoner og endring i organisasjoner.

ODIN: Innhold: Organisasjon, demokrati og innovasjon. Seks samlinger fordelt på to semestre med ulike innleveringer underveis og en hjemmeeksamen til slutt. Studiet tar for seg, også slik det fremkommer av firebokstavsforkortelsen, utfordringer som ligger i ulike organisasjonsformer og styringsformer som følger moderniseringen av offentlig sektor. Soleklar overføringsverdi for tillitsvalgte.

Relevans og overføringsverdi: Alle modulene gjør deg i stand til å forstå hvorfor Forsvaret utvikler seg slik det gjør. På ulikt vis kan man trekke veksler på egne erfaringer og opplevelser i Forsvaret, enten det er i lokalavdeling eller i større sammenheng. Jeg har også kunnet bruke mye av kunnskapen og kildene inn i annen militær utdanning. En enkel måte å lære mer på.

Carl Waldemar Wilhelmsen under en feltøvelse for befalelevne ved Luftforsvarets kontroll- og varslingskole (LKVS) våren 2016. Foto Geir Tore Gravdal.

Mitt tips: Meld deg på forvaltningspolitikk. Se hvordan dette er. Stå løpet ut med lesing og gruppeoppgave, samt eksamen. Kjenn litt på følelsen underveis og etterpå. Om dette var noe for deg, anbefaler jeg neste modul og deretter neste etter der igjen. Modulene er koblet sammen, og det er fullt mulig å hoppe på dem i ulik rekkefølge, men forvaltningspolitikk er en myk start som gir deg gode verktøy senere i utdanningen, og i tillegg en god erfaring med hvordan det er å være student.

Avslutningsvis: Du har hatt en imponerende karriere så langt i Forsvaret og gjort en fremragende jobb som tillitsvalgt i NOF – hvorfor vil du anbefale NOF-akademiet til andre ansatte i Forsvaret? To enkle ord synes jeg oppsummer hvorfor: kompetanse og kapasitet. Du utvikler en formidabel fag-

lig dyktighet på en rekke områder som er helt sentrale for deg som ansatt. I tillegg får du en evne til å yte ved å vite hvor du skal lete, hvordan du skal formulere og henvise. Akkurat som i våpendrill og andre ferdigheter. En vanskelig skog av informasjon får brått en del enkle stier og veier gjennom seg. Med henvisning til eksemplet mitt der jeg tolket feil om egne krav ved flytting, kan det faktisk oppsummeres med at du har ingen rettigheter med mindre du vet om dem.

VEIEN VIDERE. Fra sommeren skal kaptein Wilhelmsen videre til en totrinnsbeordring ved Geilenkirchen i Tyskland, hvor NATO har hovedbase for sine luftovervåkingsfly fra. Der blir han værende de neste fire årene. NOF ønsker ham riktig god tur og lykke til med jobben og videre karriere.

NOF AKADEMIET 2017

BASISKURS

Vi i Norges Offisersforbund tilbyr alle våre medlemmer og tillitsvalgte en plass på våre basiskurs enten lokalt eller sentralt. Her har vi et grunnleggende fokus på de lover og avtaleverk som gjelder for militært tilsatt personell, og hvordan du som arbeidstaker har mulighet til å påvirke på din arbeidsplass. I tillegg tar vi deg gjennom NOFs historie, dine medlemsfordeler, våre forsikrings-

ordninger og dagsaktuelle saker. Kurset er normalt på 2 dager, men lokale tilpasninger kan gjøres.

Det anbefales at du gjennomfører basiskurs før du gjennomfører LO Stat kurs. Dersom det er lenge siden du gjennomførte et basiskurs, anbefaler vi at du gjennom et nytt kurs for å oppfriske de siste endringer som er kommet.

NOF AKTIVITETSPLAN:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Basiskurs i din region: Hør med din FRITV			
Felleskonferanse	24. - 26. april	DFDS til København	20. mars

AOF-KURS

Studieforbundet AOF Norge tilbyr videre- og spesialisering utdanning innenfor de områder som våre tillitsvalgte berører. Her settes det høye krav til deg som deltaker,

hvor det også kreves at du har gjennomført flere av LO Stat kursene. Dette er i hovedsak kurs for tillitsvalgte som har påtatt seg tyngre tillitsverv.

AOF-KURS:	LO Stat dekker toppskoleringen fra AOF på følgende kurs:
AOF er LOs samarbeidspartner når det gjelder utdanning av tillitsvalgte. Toppskolering er et tilbud til de som har gjennomført grunnopplæringen i eget forbund, og som ønsker et bedre grunnlag for å kunne utføre sine oppgaver som tillitsvalgte. Gjennom denne utdanningen vil du møte tillitsvalgte fra alle LOs forbund.	• LO-skolen • Arbeidsrett • Arbeidsmiljø i endring • Miljøarbeid i bedrift og samfunn • Genøveskolen • Veilederkurs • Yorkshire-skolen

Stipend:

Skal du gjennomføre kurs eller studier utenom NOF-Akademiet? Da kan du søke om LO Stats utdanningsstipend.

Søknadsfrist: 01. september 2017.

Påmelding: www.nof.no

NORGES OFFISERSFORBUND

LO STAT-KURS

LO Stat arrangerer kurs for Norges Offisersforbund både på Sørmarka og lokalt ute i distriktene. Dette er for både medlemmer og tillitsvalgte. Her kan du delta på grunnkurs i Organisasjonskunnskap, Lover og Avtaler, Forhandlinger, Fagbevegelsen og Samfunnet, samt temakurs som Personalpolitikk og Omstilling i staten.

Det anbefales å gjennomføre ett eller flere grunnkurs før man går videre til temakurs, og deretter toppskolering gjennom Universitetet i Bergen. Sistnevnte er studiepoenggivende fag. I tillegg bør du ha gjennomført NOF sitt basiskurs i forkant.

For alle våre medlemmer og tillitsvalgte:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Forvaltningspolitikk (15sp), - medvirkning, styring og autonomi	14.-16. august + 18.-20. september + 30. oktober - 1. november	Bergen/Sørmarka	12. mai
Omstilling i staten	2.- 4. oktober	Sørmarka	04. aug
Forhandlinger i staten	9.-12. oktober	Sørmarka	11. aug
Lover og avtaler i staten	16.-20. oktober	Sørmarka	18. aug
Organisasjonskunnskap	23.-27. oktober	Sørmarka	25. aug
Personalpolitikk	4.-8. desember	Sørmarka	06. okt
LO Statkurs Troms og Finnmark:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Konflikthåndtering	25. og 26. april	Scandic hotel, Alta	01. apr
Pensjon	17. - 17. august	Clarion Hotel Arcticus, Harstad	01. aug
LO Statkurs Sør-og Nord-Trøndelag + Møre og Romsdal:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Morgendagens Bufetat	25. og 26. april	Quality Airport Hotel, Stjørdal	24. mar
Pensjon	25. okt	Best Western Nova, Trondheim	22. sep
LO Statkurs Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Organisasjonskunnskap	24. - 28. april	Scandic Hotel Elgstua, Elverum	24. mar
Rollen som tillitsvalgt	26. sep	Quality Hotel Gardermoen	kommer
LO Statkurs Telemark, Buskerud, Vestfold og Østfold:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Rollen som tillitsvalgt	26. og 27. april	Victoria hotell, Fredrikstad	24. mar
Kommunikasjon, retorikk og bruk av sosiale medier	09. og 10. mai	Quality Grand Farris hotell, Larvik	07. apr
Pensjonssystemet i staten og Spekter	03. okt	Scandic Park hotell i Drammen	01. sep
LO Statkurs Agder og Rogaland:	Tidspunkt:	Kurssted:	Søknadsfrist:
Faglig/kulturell konferanse	19. - 20. juni	Agder	kommer
Pensjonskurs	29.aug	Arendal	kommer
Omstillingskurs i staten	4. - 6. september	Stavanger	kommer

LANDMAKT

Luftmakt Sjømakt Landmakt ?

Landforsvaret utredes
Inngangsverdien er feil
Anbefalingen må bli gal

- ▶ Stortinget vedtok den nye langtidsplanen før jul – uten å ta med landforsvaret.
- ▶ Forsvarssjefens landmaktutredning er i gang – og skal foreligge til sommeren.
- ▶ Regjeringa vil presentere sine forslag i statsbudsjettet til høsten – etter valget.

I LØSVEKT?

Slaget om Forsvaret er ikke over.
Kampen om landmakta gjenstår.
Og kampen om regjeringsmakta!

Mye står på spill. Det vil ikke gå bra:

Framtidens landmakt skal skapes innenfor altfor snevre økonomiske rammer. Det er ikke mulig å skape et tilstrekkelig troverdig landforsvar innenfor disse – som landmaktutredninga er pålagt å holde seg til.

Når premissene er gale, må svarene bli feil. Første del av korrekt svar må være at Norge er nødt til komme opp i to prosent av BNP til Forsvaret. Andre del er at økningen må brukes til å gjenoppbygge en norsk hær.

DAG LERAAND (tekst)

NORGE HAR INGEN HÆR

Og mindre skal den bli

Hæren er historie – i egentlig, militær forstand. Men historien er ikke over, og Hæren kan gjenoppstå som et troverdig nasjonal sikkerhetsinstrument. Den må gjenoppbygges, skal vi føle oss rimelig sikre på alliert forsterkning.

Under tvil har vi én brigade. Selv den er nå under press. Og én brigade er ingen hær. Forsvinner brigaden, blir hæren vi ikke har enda mindre! Da får vi landmakt i løs vekt.

«Vil Brigade Nord overleve landmaktutredninga?» Spørsmålet ble reist på et folkemøte i Istindportalen på Bardufoss i februar. Mannen som etablerte Brigade Nord, generalmajor (P) Lars Sølvberg, innledet. Og helte iskaldt vann i hodet på forsamlingen: «Nei.»

Nei. «Brigaden overlever ikke.» Den vil forsvinne – slik Hæren er rasert, og i virkeligheten er borte. Det er likevel viktig å slåss

for å berge Brigade Nord, mener Sølvberg, ikke minst for å unngå at combined arms-systemet – fundamentet for norsk landmakt og territoriell terskel – rakner. Men kampen må ha et høyere mål: Norge må igjen få en virkelig hær.

Vi kan ikke sove trygt, mener Sølvberg. «Ikke bare fordi vi som en småstat oppun-

FOTO: TORBJØRN KJOSVOLD/FORSVARET

Generalmajor (P)
Lars Sølvberg

der en labil stormakt ikke har en hær. Marettittet er like mye av vi har politikere som enten ikke skjønner at vi ikke har en hær, eller enda verre: At de overhodet ikke bekymrer seg for det! Verken sentrale politikere eller fagfolk i det militære systemet. Det er skremmende.»

LANGTIDSPLAN OG LANDUTREDNING.

Generalen slaktet forsvarsledelsen for arbeidet med langtidsplanen – og derved et storting som vedtok den med minimale justeringer. Planen, mener den tidligere divisjonssjef og generalinspektør, er et

MLRS: Vi må hente rakettartilleriet ut av møllposene, mener NOFs HTV i Hæren, Pål B. Nygaard. På bildet er en MLRS vogn illustrert ved en skyteøvelse på Hjerkinnskytefelt i 1998. Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret.

NO ARMY: Forfatningen til det norske M-109 artilleriskytsset er i så dårlig forfatning at det i realiteten ikke er stridsdyktig. Her fra en skarpskyttingsøvelse med vernepliktige soldater i Setermoen skytefelt. Foto: Ole-Sverre Haugli, Forsvaret.

«historisk dårlig arbeid» som endte med et «historisk dårlig resultat». Altså ikke helt det samme som regjeringa sier, at planen er et «historisk løft» for Forsvaret. Men i hvert fall: Historisk.

Det er også historisk at Stortinget vedtok en langtidsplan uten landkomponenten. Som altså kommer til høsten, ettersom Stortinget ett år etterpå, når rammene er lagt og midlene langt på vei bundet. Brukt opp. Sølberg har intet vondt å si om utredninga som sådan eller om arbeidsgruppa. Den vil gjøre en god jobb. «Jeg er sikker på at resultatet blir så godt som det kan bli», understreker Sølberg. «Problemet er mandatet. Hvilken meningsfylt landmakt kan vi få for restverdien av forsvarsressursene i åra framover, når andre såkalte strategiske kapasiteter har lagt beslag på de store midlene, og dermed: på handlefriheten til å reetablere en troverdig landmakt?»

BRIGADE NORD. Sølberg etablerte Brigade Nord da Hæren måtte krympes ytterligere, under den siste runden av Forsvarets kraftige nedbygging etter Den kalde krigen, tidlig på 2000-tallet.

«Det ble en litt underlig løsning, men det var hva vi kunne få til med noenlunde faglig fornuft av restene fra en hær som ble avvirket med invasjonforsvaret og mobhæren», forklarer han. I brigadens avdelinger ser generalen i dag «imponerende høy kvalitet» – til terningkast 6. Men han ser ikke den hæren andre mener å se. Fordi den ikke lenger finnes. «Den er en illusjon.»

NORWEGIAN ARMY. «Det er nesten et skjebnens pek», sier Sølberg til Befalsbladet, at bokstavforkortinga for Norge er NO. Den norske hæren blir følgelig: «NO Army». Ingen hær.

Vår siste brigade kan meget vel forsvinne, slik rammene er lagt og utredninga skrider fram. Fortsatt vil mange enkeltelementer holde høy kvalitet – isolert sett. «Men de kan ikke føre krig over tid, i et stort, nasjonalt rom. De skaper ingen hær, er ingen hær. Det blir landmakt i løs vekt. Vi må ikke forveksle en for øvrig utmerket avdeling med en hær!»

Og hva med utstyret landstridskreftenes jenter og gutter er tenkt sendt i krigen med? «Vi har på et forunderlig vis endt opp med å la hovedvåpensystemene forfalle til et

Brigadesjefen

Brigader Eldar Berli er sjef for vår eneste brigade. I en orientering i Kavaleriklubben i februar var han bl.a. innom disse momentene:

Alle operasjoner er felles-operasjoner, og landstyrker er fortsatt avgjørende – også i en alliert sammenheng. Norge må ha en brigade som allierte styrker kan knytte seg opp til. Forutsetningen

FOTO: ANETTE ASK / FORSVARET

for å få alliert hjelp, er at vi har evne og vilje til å slåss sjøl, framfor alt på bakken – og til å holde ut. Da er det en kjempeutfordring at vi har bare én brigade; vi trenger én til. Hæren er defensiv, og brukes til nektelse; for å hindre at en motstander tar seg til rette, og setter seg fast. Men den må ha offensiv evne, og kunne straffe, med tapspåføring. Da er stridsvogn og artilleri avgjørende. Uten dem kan ikke landstyrkene duellere. Uten dem kan vi ikke tvinge fram mål, engasjere i strid – og skape en situasjon som sikrer alliert forsterkning.

katastrofalt nivå, mens mindre viktige støttesystemer både er fornyet og forbedret.»

«Vi må gjenoppbygge evnen til å opprettholde vår territorielle integritet», slår Sølberg fast. «Vi må begynne med å lappe sammen det vi har; tette hullene ett for ett. Om forsvarssjefen så må frigjøre ressurser for å leie artilleri og stridsvogner. Vi kan ikke stå uten kampkraft i påvente av at de ørkesløse debattene og anskaffelsesprosessene skal komme i mål.»

100 000! Hæren er avgjørende. Heimevernet umåtelig viktig. Landforsvaret er kjernen i ethvert nasjonalt forsvar. Hva trenger vi så, i tillegg til nye og flere våpen? spør generalmajor Lars Sølberg, og setter svaret på spissen:

«100 000 soldater under våpen! Et heimevern på femti tusen, en aktiv hær på ti tusen, og hurtig aktiviserbare, trente og utrustede hærreserver på førti. Da snakker vi. Da kan vi sove. Er det realistisk? Ja. Finnes vilje, finnes løsninger.»

Norge har et forsvar

DET ER BETALT AV HÆREN

Forsvaret begynner å ta form – og det koster. Fregatter og ubåter; kampfly og overvåkingsfly; spionskip og logistikkfartøy. Det koster å modernisere. Forsvaret må modernisere.

Og moderniseringa av Hæren? Vent. Slutt.

Under tvil blir Hæren modernisert. Stortinget har vedtatt et investeringsprogram. Det er lagt til side. Gjentar historien seg, blir Hæren igjen en salderingspost.

Så vil skje, advarer Pål B. Nygaard, hovedtillitsvalgt for Hæren i NOF. Han frykter at den systematiske nedbygginga av Hæren vil fortsette – også i dagens krevende sikkerhetsklime. Det samme har skjedd etter hvert fagmilitært råd og hver stortingsbehandling siden 1992, fastslår Nygaard. «Hver gang har rammene blitt redusert. Hver gang er volumet skrudd ned. Hver gang har det kommet faglige råd om fiske løsninger for å sukke pillen. Og hver gang griper politikerne begjærlig de foreslåtte løsningene; de slu-

ker agnet rått. Resultatet ser vi i dag: Vi sitter igjen med én brigade. Minus.»

BRIGADEN. Overlever brigaden landmaktutredninga? Nei, mener Pål B. Nygaard. Mye peker i retning av at Brigade Nord blir redusert til to oppsatte bataljonsstridsgrupper, med kadrer for to til. Bn 2 vil da ryke. Den drevne tillitsmannen frykter for at brigadebegrepet vil videreføres, og forsøkt omdefinert for å dekke over at både strukturen svekkes og innholdet utarmes.

«Nå må ikke politikerne la seg lure lenger. Det har gått alt for langt som det har. Hæren er drevet på defensiven, og forsøker å berge den ene brigaden. Det er feil strategi. Vi må ikke finne oss i å spille et fortvilt forsvar dypt på motstanderens banehalvdel. Å berge en illusjon av en brigade er ingen seier, det er å gå fra seigpining til selvmord. Vi kan ikke lenger stille opp på disse premisene. I neste omgang må vi flytte kampen til en helt ny bane: Vi må gå til kamp for en ny hær, med minimum to brigader; begge fullverdige og mekaniserte. Én stående og én reservebrigade. Minst.»

Det må kreves ildkraft, fortsetter Nygaard. «Vi kan ikke akseptere færre enn 72 moderne – moderne! – stridsvogner og 48 artilleriskyts. Minimum. Vi må ha moderne røartilleri, og vi må hente rakettartilleriet ut av møllposene. Vi er nødt til å ha langtrekkende ild for å kunne delta i duell, og ha en reell tapspåførende evne – fra artilleri og stridsvogner.»

HÆREN. Det investeres også i Hæren. Ti milliarder er brukt på verdens mest moderne kampvogner. Verdien avhenger imidlertid i stor grad av at stridsvognene også blir oppgradert. Skjer det?

Bataljonssjefene

Oberstløytnantene Pål Berglund, Terje Bruøygard og Steinar Dahl er sjefer for våre eneste kampbataljoner. I et innlegg i Dagens Næringsliv i februar påpekte de bl.a.:

Landmaktdebatten er på villspor. Ideen om helt nye, teknologidrevne løsninger har fått festa seg – samtidig som mekaniserte styrker er ansett som avleggs. Hæren må ta i bruk ny teknologi, og har gjort det. Våre naboer og nærmeste allierte anskaffer flere stridsvogner, og oppgraderer sine gamle. Det må Norge også gjøre. Nye løsninger avvises ikke, men når kommer de? Om 10–20 år. Vi trenger landmakt som virker nå. Og vi kommer ikke utenom et fundament av robuste konvensjonelle landstyrker. Norge må ikke gjøre feilen å erstatte noe som fungerer med noe vi ikke vet hva er – bare for å få regnestykkene til å gå opp! Stridsvogner er ikke dyre. En stridsvogngranat koster 20 000 kroner; en rakett fort en halv million. Vi vil ikke få nok kryssermisiler. Hver stridsvogn har 42 granater.

«Det er helt utrolig. Stortinget vedtok en gjennomtenkt modernisering av Hæren. Det er investert ti milliarder i CV90. Forutsetningen var at Leo-ene skulle følge. Nå er det høyst usikker om den moderniseringa – som Stortinget altså har vedtatt – blir gjennomført. Hvis ikke er en stor del av de ti milliardene i virkeligheten bortkasta. Da Stortinget vedtok moderniseringsplanen fastslo det, som rett er, at Leoparden er Hærens hovedkampsystem. Mener forsvarspolitikere nå at vi skal ha en hær uten sitt hovedkampsystem?»

La oss være ærlige, mener NOF-veteranen. «La oss være enige om at Luftforsva-

Landmaktutredninga

- Stortinget vedtok 15. november 2016 at den videre utvikling av landmakta skal utredes særskilt.
- Forsvarsministeren ga 24. november forsvarssjefen – som sin militære rådgiver – utredningsoppdraget.
- En gruppe på ti personer fra store deler av Forsvaret, ledet av brigader Arild Brandvik, løser oppdraget.
- En referansegruppe med ledere fra andre etater, industrien og Landsrådet for HV er nedsatt.
- Utredninga vil være et grunnlag for de forslag som regjeringa vil legge fram i oktober 2017.
- Forslagene om landmaktas utvikling vil inngå i Prop. 1 S, dvs. forslaget til statsbudsjett for 2018.
- Det er uklart hvorvidt anbefalingene vil bli offentliggjort, og gjenstand for en demokratisk debatt.

AKTIV STRID: HV må kunne støtte Hæren med aktiv strid på flankene, foran brigaden, mener Sturla Bangstad. Her er han sjef OMLT 2 i Meymaneh, 2010. Foto: Lars Kroken.

ret må ha nye kampfly, at Sjøforsvaret må ha flere fartøyer. Vi trenger fire nye ubåter. Minst. Men vi trenger også to brigader. Minst. Helst tre. Det får vi ikke med landmaktutredninga, innafor rammen som er satt av. For restene som er igjen når andre kapasiteter er bestilt og betalt. Utredninga av restene vil gi oss null brigade.»

«Vi får et moderne luft- og sjøforsvar. Prioritert etterretning. Og ei sterkt svekka landmakt. Da er det umulig ikke å trekke konklusjonen: Landmakta generelt, og Hæren spesielt, er og blir salderingsposten som bekoster moderniseringa av Forsvaret.»

«Jeg hører forsvarsministeren latterliggjør en modig Bardu-ordfører som sier det rett fram: Keiseren har ingen klær. Norge har ingen hær. Jeg hører eventyret om hærhelikoptrene fra en statssekretær som snakker mot bedre vitende. Fordi han vet at Hæren må ha helikopter der brigaden opererer. Og det er ikke på Rygge.»

HEIMEVERNET. Landforsvaret består av Hæren og Heimevernet. Utredninga skal se på begge oppgaver, strukturer, kapasiteter, og ulike løsninger for samvirke og samarbeid, også sammenslåing.

Det siste mener Sturla Bangstad bare

må glemmes. Det første må det ses på. Obersten avsluttet sin militære karriere som distriktssjef i HV-16, og er opptatt av hvordan hele landforsvaret utvikles. «Heimevernet er verdifullt, men kan bli en enda bedre ressurs.» Det gjelder HV generelt, men spesielt innsatsstyrkene, mener Bangstad. «De må kunne brukes til aktiv strid. De må kunne støtte brigaden med aktiv strid på flankene - foran brigaden. HV må spisses mye mer mot skarpe stridsoppdrag, og bli en relevant samvirkepartner og operativ ressurs for brigaden - om og når det trengs. Men da må det samtrenes med Brigade Nord.»

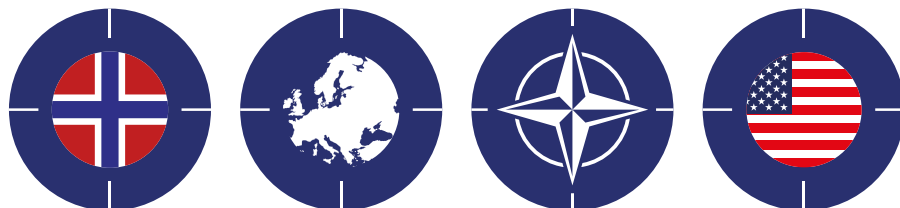
Innsatsstyrkene er mobile og reaksjonssterke. De er allerede på plass. Men de må styrkes, inklusive med håndholdt panservern og panservern med middels rekkevidde. De må tilføres organisk mobilitet med lette terrengkjøretøy for både vinter- og sommerbruk. Ideelt sett, mener Bangstad, bør de også ha ildledere. Han ser for seg innsatsstyrkene - gjerne to hver i Troms og Finnmark - innafor et jegerkonsept.

«En innsatsstyrke utgjør i praksis et kompani. Tre-fire utgjør, volummessig, en bataljon. Interoperabel med brigaden, og trent og øvd med brigaden, kan det bli en betydelig styrking av landforsvaret i nord,

påpeker Sturla Bangstad, som avslutter: «Kan HV løse det vanskeligste oppdraget, kan det også løse mer fredsrelaterte oppdrag.»

Landmaktmandatet

- Se på hele landstrukturen, dvs. både Hæren og HV - og på forholdet mellom disse, evt. sammenslåing.
- Vurdere landforsvarets oppgaver, struktur og kapasitet sett i sammenheng, ut fra dagens vedtatte oppgaver.
- Legge både et fellesoperativt perspektiv og en alliert dimensjon til grunn, inkl. bidrag til NATOs styrkestruktur.
- Se på utdanning og vernepliktsordning, og på en balanse mellom fast ansatte og vernepliktige og reserver.
- Legge til grunn at tilstedeværelse og operasjonsevne i Finnmark skal styrkes, og styrke HV i Troms og Finnmark.
- Ivareta landmakts behov for mobilitet, herunder helikopterkapasitet, og sikre tilstedeværelse i hele landet.
- Anbefalingene skal ligge innenfor de økonomiske rammene som er lagt for landmakten i langtidsplanen.

NORGE, EUROPA, NATO OG DONALD TRUMP

Opp igjennom historien har de store endringene i det sikkerhetspolitiske bildet ofte blitt utløst av plutselig dramatiske hendelser. Slik var det med skuddene i Sarajevo som utløste første verdenskrig, angrepet på World Trade Center 11. september som startet «krigen mot terror» og torghandleren i Tunis som satte fyr på seg selv og utløste «den arabiske våren». I ettertid kan det være enkelt å se at slike hendelser bare er utløsende for spenninger og konflikter som har bygget seg opp over lang tid.

MILITÆRTEKNIKK (tekst)

Også Russlands annektering av Krimhalvøya har endret det sikkerhetspolitiske bildet i verden. En rask militær operasjon som kom overraskende på resten av verden, selv om både den militære operasjonen og i ettertid selve annekteringen selvsagt var nøye planlagt av Russlands regjering lang tid i forveien. Annekteringen av Krim ble også møtt med stor grad av støtte i en russisk befolkning som lenge har følt frustrasjon og underlegenhet etter at Sovjetimperiet gikk i oppløsning, og landet ble redusert til en annenrangs supermakt.

Om det høyst overraskende valget av Donald Trump som amerikansk president er en hendelse som utløser store endringer i verdens sikkerhetspolitiske bilde er det for tidlig å si noe sikkert om. Men på tilsvarende måte som Putin har klart i Russland, har Donald Trump klart å fange opp og sette ord på en frustrasjon store deler av den

amerikanske befolkning har levd med gjennom flere tiår.

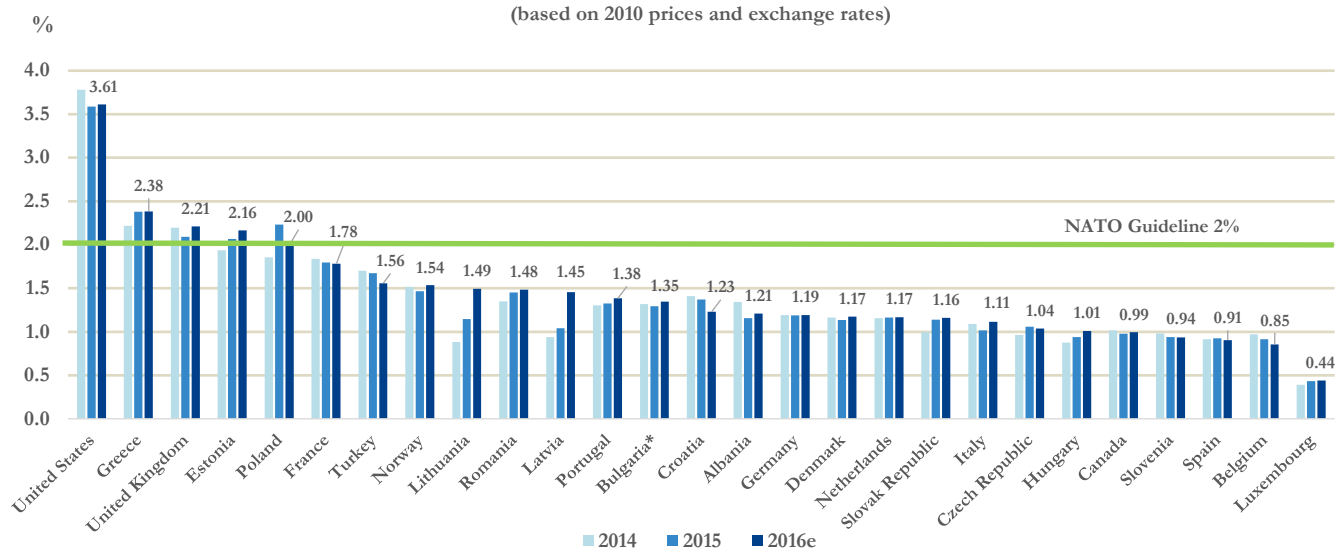
EUROPAS OG NORGES SIKKERHETSPOLITISKE SITUASJON MED TRUMP SOM PRESIDENT. Helt siden opprettelsen har NATO vært bærebjelken i Norges sikkerhetspolitikk. Det samme har i stor grad vært tilfelle for en rekke europeiske land. Fram til Berlinmurens fall hadde Norge, i likhet med flere andre NATO-allierte i Europa, sterke nasjonale forsvar. Men til tross for dette, var Europa avhengig av hjelp fra USA i tilfelle et større angrep fra øst. Etter den kalde krigen har nesten alle de europeiske NATO-landene redusert sine forsvar betydelig. Samtidig har NATO utvidet sitt ansvarsområde til også å omfatte land i Øst-Europa som tidligere var med i Warsawpakten. Disse landene hadde i mange tilfeller nasjonale forsvar basert på dels utrangert mate-

riell fra sovjettiden, dels var noen land, slik som eksempelvis de baltiske stater, tilnærmet uten forsvar da de ble selvstendige. For disse landene var medlemskap i NATO en åpenbar vei for å trygge egen sikkerhet og for å få støtte til oppbygging av eget nasjonalt forsvar.

Kutt i de «gamle» europeiske NATO-landenes forsvarsbudsjett har redusert Europas militære ressurser betydelig, samtidig som NATOs utvidelse og økte ansvarsområdet har økt behovet for militær kapasitet.

Dette innebærer at NATO-landene i Europa i dag er enda mer avhengige av militær støtte fra USA enn tilfellet var under den kalde krigen. I tillegg er det blitt flere land i Europa som vil være avhengig av denne støtten. Signalene fra NATO-ledelsen og USA gjennom flere år har vært at Europa må bære mer av det økonomiske ansvaret

Graph 2 : Defence Expenditure as a share of Gross Domestic Product
(based on 2010 prices and exchange rates)

NATO-landenes forsvarsbudsjetter som prosentandel av bruttonasjonalproduktet.

Som det fremgår, ligger Norge forholdsvis godt an når det gjelder forsvarsbudsjettets andel av bruttonasjonalproduktet i forhold til mange av våre europeiske allierte. I tillegg må det legges til at Norge ligger helt i europatoppen med et av de høyeste bruttonasjonalproduktene per innbygger.

I 2016 var Norges bruttonasjonalprodukt per innbygger ca. 69 000 USD, bare slått av Luxembourg med ca. 102 000 USD. Til sammenligning ligger Tyskland på ca. 48 000 USD,

Danmark på ca. 46 000 USD, Storbritannia på ca. 42 000 og Italia og Spania på ca. 36 000 USD.

Vi kan overfor våre allierte hevde at vi har en forholdsvis høy prosentandel av et høyt bruttonasjonalprodukt. På den annen side kan våre allierte peke på at nettopp våre store havområder, som krever store ressurser å kontrollere og forsvare, også er de områdene som gir oss vårt høye bruttonasjonalprodukt. Følgelig vil våre NATO-allierte kunne hevde

at det ikke er urimelig at vi bidrar forholdsvis mer til forsvar av våre store og rike havområder, ikke bare høster inntektene og overlater kostnadene til våre allierte. I 2016 var Norges forsvarsbudsjett ca. 49,1 mrd kroner, noe som altså utgjorde 1,54 prosent av BNP. Om Norge hadde ligget på NATOs anbefaling på 2 prosent av BNP, ville forsvarsbudsjettet vært ca. 64 mrd kroner. (Ill. NATO)

for sin egen sikkerhet. Fra NATO-ledelsen har målsetningen vært at forsvarsbudsjettene bør være minimum 2 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP), men svært få NATO-land i Europa ligger på dette nivået. USAs forsvarsbudsjett derimot, har gjennom flere år ligget over 3,5 prosent av BNP. Dette misforholdet har vært påpekt gjennom lengre tid, både av NATO-ledelsen og av flere amerikanske presidenter. Og når Donald Trump i valgkampen uttrykte i klare ordelag at dette ikke kunne fortsette og at han ville sette «America first», så er det ikke overraskende at store velgergrupper var enige. For en skattebetaler i USA, som har opplevd liten eller ingen lønnsvekst de siste 10-15 årene, høy arbeidsledighet og at USA har fått en gigantisk statsgjeld, føles det selvsagt feil at «amerikanske skattepenger skal sendes til Europa».

For de fleste landene i Europa betyr økte

ressurser til forsvar at midler til andre gode formål må reduseres. Flere av de europeiske landene sliter med stor statsgjeld, høy arbeidsledighet og lav økonomisk vekst, og for disse landene vil det bli krevende å øke forsvarsbudsjettet betydelig. I tillegg opplever Europa en kraftig strøm av flyktninger og immigranter, noe som også vil legge beslag på betydelige beløp på offentlige budsjetter i årene som kommer.

For Norge er situasjonen noe annerledes, takket være store statlige inntekter fra olje- og gassvirksomheten. Og selv om disse inntektene er redusert noe grunnet lavere oljepris, er Norge fortsatt i en unik situasjon sammenlignet med sine NATO-allierte i Europa.

MER PENGER, MEN INGEN OPPRUSTNING?

I langtidsplanen for Forsvaret perioden 2008-2012 skulle Forsvarets styrkes med

til sammen 800 millioner over fireårsperioden, og i langtidsplanen for perioden 2013-2016 skulle Forsvaret styrkes ved at operasjonene i Afghanistan skulle reduseres, og i alt ca. 634 millioner kunne omdisponeres. I langtidsplanen for 2017-2020, som Stortinget vedtok i november i fjor, skal forsvarssektoren styrkes med ca. 7,6 milliarder kroner over fireårsperioden. I tillegg legger langtidsmeldingen opp til at Forsvaret selv skal spare og effektivise, slik at i alt om lag 1,4 milliarder kroner frigjøres i samme fireårsperiode.

Selv om en slik økning kan synes betydelig, innebærer det i beste fall at det norske forsvar kommer i balanse. Det vil si at misforholdet mellom Forsvarets oppgaver og Forsvarets struktur, altså antall personell, avdelinger, materiell og utstyr på den ene siden, og Forsvarets økonomiske midler på den andre siden, kommer i balanse. »

KNM ROALD AMUNDSEN PÅ TOKT I NORD-

NORGE: Riksrevisjonen la i fjor frem en rapport som viser at norske fregatter seiler for lite og mangler reservedeler, vedlikehold og personell. Dette er et godt eksempel på den «uthulingen» av Forsvaret som Forsvarssjefen har påpekt: At det ikke er balanse mellom økonomiske midler og Forsvarets struktur og oppgaver. Da ser det flott ut at et lite land som Norge eksempelvis har fem forholdsvis nye fregatter, men virkeligheten er at kampkraften til fregattene er kraftig redusert grunnet mangler på reservedeler, vedlikehold, personell og trening. Den nye langtidsmeldingen har som mål å få Forsvaret i balanse frem mot 2020, og så vil tiden vise om det blir nok midler til at Forsvaret kan bygge og opprettholde full operativ kapasitet i sine våpensystemer. (Foto: Jacob Østheim/ FMS)

» Dagens forsvarsstruktur vil styrkes noe ved at etterslep på vedlikehold og oppgraderinger tas igjen, og at personell og avdelinger får tilstrekkelig utdanning og øvelse. Men det betyr ikke en økning i Forsvarets struktur, ved at det kommer betydelig flere soldater, eller flere jagerfly, flere ubåter eller flere artillerikanoner. Snarere tvert imot, den strukturen som nå forhåpentligvis kommer i balanse, er på mange måter en minimumsstruktur, som Forsvarssjefen beskrev det i sitt Fagmilitære råd. Og i noen grad fortsetter reduksjonen av strukturen, bl.a. er planen å erstatte seks ubåter av Ula-klassen med fire nye ubåter basert på det tyske 212-designet. Og selv om de nye ubåtene er mer moderne og har større kapasitet, må vi nok forvente at våre potensielle fiender har gjennomført tilsvarende modernisering og kapasitetsøkning. Trolig er et eventuelt teknologisk forsprang som Vesten hadde under den kalde krigen, blitt kraftig redusert de siste tiårene.

OPPRUSTNING PÅ SIKT? Samtidig med at den nye langtidsplanen ble vedtatt i november i fjor, ble også det såkalte forsvarsforliket inngått mellom partiene på Stortinget for rammene for Forsvaret i de neste 20 årene. Dette forliket representerer en økning i forsvarsbudsjettet på nesten 180 milliarder de neste 20 årene. Forutsetning

gen er selvsagt at partiene bak forliket i årene framover står ved det de har forpliktet seg til. En økning i forsvarsbudsjettet med et slikt beløp er selvsagt betydelig, men trolig vil det fortsatt være et stykke opp til NATOs målsetning om 2 prosent av BNP, i alle fall om oljeprisen styrker seg igjen og det norske BNP blir liggende på et forholdsvis høyt nivå. Likevel vil det trolig være rom for faktisk å styrke Forsvaret på en del områder, dersom disse ekstrabevilgningene faktisk kommer de neste 20 årene. Men disse ekstra pengene vil ikke være nok til å kompensere for redusert militær støtte fra USA, og europeiske NATO-land vil neppe klarer å øke sine forsvarsbudsjett tilsvarende. Samtidig fortsetter Russland å styrke sin militærmakt, selv om budsjettøkningene har avtatt noe de senere år som følge av lav oljepris og mindre statsinntekter.

I tillegg ser vi også kraftig militær opprusting utenfor våre nærområder, ikke minst i Asia. For Norge vil denne utviklingen påvirke oss indirekte. Flere av landene i Asia er, på samme måte som Norge og Europa, avhengige av militære støtte fra USA om det kommer til en militær konflikt. Og trusselbildet i Asia bidrar til at «kampen» om militær støtte fra USA kan bli ytterligere tilspisset.

I dette perspektivet blir Norges ekstra 180 milliarder svært beskjedent, og bærebjelken i vårt forsvar og vår sikkerhetspolitikk vil fortsatt være NATO. Og selv om Norge har økonomisk mulighet til å øke forsvarsbudsjettet ytterligere, vil vi fortsatt være avhengige av både av USA og våre europeiske allierte. Nær sagt uansett økonomiske rammer for det norske forsvaret, vil vi aldri klare å kompensere for et svakere NATO.

► **ET P3 ORION OVERVÅKNINGSFLY TAR AV FRA ANDØYA FLYSTASJON:** I langtidsmeldingen legges det opp til at Forsvaret selv skal spare ca. 1,4 milliarder i inneværende fireårsperiode. Dette har forsvarssjefen allerede uttalt at vil bli krevende. Innsparing ved å legge ned baser og avdelinger, slik som eksempelvis Andøya flystasjon, vil gi reduserte kostnader, men først etter noe tid. I første omgang vil slike nedleggelse øke kostnadene, ved at ansatte skal få sluttpakker evt. omskolering eller flyttes til andre avdelinger. Samtidig må virksomheten og oppgavene som utføres ved den avdelingen som legges ned, overføres til andre avdelinger, noe som også vil koste penger. I tillegg vil det kunne være snakk om kostnader til rydding og miljøsanering av bygninger og arealer knyttet til avdelingene. Beparelsene vil derfor ikke komme umiddelbart, men kanskje først etter noen år. (Foto: Torbjørn Kjosvold/FMS)

LTP

IVERKSETTELSBREVET

Stortinget gjorde sitt vedtak om ny langtidsplan 15. november 2016. Rett før juleferien slo inn, kom Regjeringens formelle ordre til blant annet forsvarssjefen om å iverksette de vedtak som Stortinget gjorde. Med rammer og føringer for hvordan og når ting skal være klart. Enkelte av rammene er svært stramme, og grenser til detaljstyring av forsvarssjefen.

TORBJØRN BONGO, Forbundsleder NOF (tekst)

Det er et nesten 100-siders langt dokument som utgjør FD ordre til etatene i Forsvarssektoren. Det er mye tekst som beskriver bakgrunn, rammer og forutsetninger. Mens det mest interessant er de konkrete pålegg om tiltak, sammen med aktuelle frister.

En av de mest omdiskuterte, og samtidig en av de viktigste forutsetningene, er de krav som stilles til effektivisering og innsparing. Forsvarssektoren har krav om å effektivisere om lag 2 mrd. i løpet av de neste fire årene. Dette sammenlignet mot

hva Forsvaret hadde krav om, ca. 1,2 mrd. de syv foregående årene, og hvor FFI har forsket på effekten. FFI mener at mindre enn halvparten av de rapporterte tiltakene har gitt varig effekt. Spørsmålet er om de nye kravene er realistiske, og hva skjer om de ikke lar seg innfri?

Et annet viktig område er FDs krav og føringer for utdanningsreformen. Av de 1,1 mrd. som i dag brukes på nivådannende utdanning per år, skal kostnadene kuttes med mer enn halvparten: 560 mill. kr. Hvor-

dan dette skal være mulig, og samtidig nå den uttalte målsetning om økning i kvaliteten, fremstår for svært mange som et stort mysterium. Ikke bare er kuttene tøffe, men departementet går svært langt i å detaljstyre forsvarssjefen i hvordan han skal løse oppdraget. Detaljeringsgraden er på grensen til oppsiktsvekkende.

De viktigste oppdragene med tilhørende frister er listet fordelt på de ulike forsvarsgrener.

FOTO: LARS MAGNE HOVTUN, FORSVARET

FOTO: VEGAR OEN HATTEN, FORSVARET

FOTO: OLE-SVERRE HAUGLI

FOTO: TORBJØRN KJOSVOLD, FORSVARET

Hæren

- Den videre utviklingen av landmakten skal utredes i 2017 (LMU).
- Samordne Hærens taktiske ledelse med Brigadekommandoen og videreutvikle denne i en lettere og mer mobil retning.
- Etablere et jegerkompani ved garnisonen i Sør-Varanger. Oppbygningen skjer gradvis med utvikling av EBA og tilførsel av materiell i perioden 2017-2023. Personelloppbyggingen skal starte i 2018. Etableringen skal ses i sammenheng med øvrige elementer i Garnisonen i Sør-Varanger.
- Fremskynde anskaffelser av kampluftvern med ett år (2018-2021).

Sjøforsvaret

- Øk antall besetninger gjennom fireårsperioden.
- Reduser Alta/Oksøy-klasse minerydde fartøyer fra seks til fire fra 1. januar 2017. Øvrige videreføres inntil de erstattes av en ny mineryddingskapabilitet.
- Integrer NH90 helikoptrene på fregatt og kystvakt fartøyer.
- Reduser antall kystvakt fartøyer fra 14 til 13 ved å overføre KV Magnus Lagabøte til Marinen 1. januar 2018.
- Forbered innfasingen av tre nye helikopter bærende og is-forsterkede fartøyer som erstatning for Nordkapp-klassen. Nye kystvakt fartøyer er planlagt levert fra 2022.
- Forbered utfasing av to ubåter fra ca. 2022.

Heimevernet

- Den videre utviklingen av Heimevernet vil bli vurdert som en del av landmaktutredningen.
- Områdestrukturen skal være på inntil 35000.
- Legg ned Sjøheimevernet innen 31. desember 2017.
- Viderefør Heimevernets innsatsstyrker på dagens nivå med 3000 mannskaper. Legg til rette for at innsatsstyrkene skal kunne benyttes over hele landet der behovet er størst.

Luftforsvaret

- Viderefør sjef Luftforsvaret, Luftforsvarsstaben og Luftoperativt inspektorat på Rygge.
- Etabler en videreutviklet og mobil luftkontrollenhet. Arbeidet videreføres på Rygge og deretter skal ARE/TACS flyttes dit det er mest kosteffektivt for Forsvaret. Forbered innfasing av nye luftromssensorer som er forventet fra 2021.
- Ivareta kampflyberedskap (QRA) med F-16 fra Bodø. F-35 overtar QRA fra Evenes i løpet av 2021-2022.
- Forbered oppgradering av NASAMS-systemet og anskaffelse av nye kort/middels rekkevidde luftvernmissiler.
- Forbered styrking av luftvernet gjennom anskaffelse av nye luftvernssystemer med

langtrekkende luftvernmissiler og sensorer i perioden 2021-2024.

- Etabler en luftvernstridsgruppe på Evenes flystasjon innen QRA etableres, i løpet av 2021.
- Viderefør P-3 Orion ved Andøya flystasjon frem til innfasing av nye maritime patruljefly (MPA).
- Forbered nedlegging av Andøya flystasjon og flytting av 339 skvadron til Evenes.
- Fullfør etableringen av 334 skvadron på Haakonssvern Orlogsstasjon.
- 339 skvadron skal lokaliseres til Rygge. Dagens lokalisering og fordeling med ni helikoptre på Bardufoss og ni helikoptre på Rygge videreføres inntil resultatet fra Landmaktstudien er klar.
- Forbered nedleggelse av 139 Luftving på Bardufoss, og se dette i sammenheng med opprettelsen av et ledelselement på Rygge.

foss, og se dette i sammenheng med opprettelsen av et ledelselement på Rygge.

- Konseptet for medisinsk luftevakuering i krise og væpnet konflikt skal videreutvikles med bruk av Forsvarets og samfunnets øvrige helikopterressurser.
- 339 skvadron og SQATG-kadre skal videreutvikles i samarbeid med Forsvarets spesialstyrker som en dedikert og styrket helikopter kapasitet til støtte for spesialstyrkene.
- Legg ned Kjevik gradvis i perioden 2017-2025.
- Etabler Luftforsvarets skolesenter på Værnes og flytt staben ved Luftforsvarets skolesenter Kjevik til Værnes innen utgangen av 2018. Flytt Luftforsvarets flytaktiske skole fra Rygge til Værnes innen utgangen av 2018.

Utdanningsreformen

Dagens utdanningssystem fremstår som fragmentert, kostbart, med komplekse styringslinjer og ofte små og sårbare fagmiljøer. Reformens hensikt er å skape bedre forutsetninger for kvalitet i utdanningen og samtidig redusere utgifter. Et gevinstuttak på minimum 560 mill. kroner med varig effekt innen utgangen av 2020.

Hovedtyngden av de organisatoriske og styringsmessige endringene gjennomføres i 2017, mens hovedtyngden av omstilling og endringer i hvordan utdanning leveres skjer i 2018 og 2019. Endringer i styrings- og organisasjonsmodell trer i kraft 1. januar 2018.

- Etablere et forholdstall mellom antall studentårsverk og faglige ansatte på 5:1
- Et årlig produksjonsvolum for grunnleggende offisersutdanning på om lag 190
- Øk samarbeidet med sivile utdannings- og forskningsinstitusjoner innen utgangen av 2020
- Etabler harmonisert, felles militær grunnutdanning på tvers av forsvarsgren som del av grunnleggende befalsutdanning (GBU) i henhold til gjeldende rammeplan innen utgangen av 2018.
- Tilpass behovet for befalsutdanning i lys av militærordningen innen utgangen av 2019.
- Etabler ny grunnleggende offisersutdanning (GOU) innen studiestart 2018 basert på følgende føringer: Lengden skal være tre år, inkludert harmonisert grunnleggende befalsutdanning.

Nødvendig og behovsprøvd fagutdanning skal, så langt det er mulig, gjøres innenfor denne rammen

- Hovedvei inn skal være fra videregående skole og/ eller førstegangstjeneste. En andel skal rekrutteres ferdig utdannet med sivil bachelor og gis nødvendig, behovsprøvd militær påbygning. Overgang fra OR til OF skal være mulig, men skal holdes på et minimumsnivå. Økonomiske vilkår skal være harmonisert etter modell fra Forsvarets ingeniørhøgskole.
- Studentene skal lønnes likt under studiet, uavhengig av tidligere tilsetningsforhold. Vurder hvordan rekruttering fra førstegangstjeneste til GOU kan gjøres meritterende.

MEDLEMMER AV NORGES OFFISERSFORBUND FÅR MEDLEMSRABATT

VOLVO V60 PLUG-IN HYBRID

Plug-in Hybriden Volvo V60 Twin Engine gir deg to biler i en, uten kompromisser eller rekkeviddeangst. Opptil 50 km på ren el. i by og for småkjøring. Hybrid på langturer. Power for rå kraft. AWD for fremkommelighet. Og 1800 kg hengervekt. Ingen kompromisser, bare gode løsninger.

VOLVO V60 D5 AWD TWIN ENGINE FRA VEIL.

487 500,-

Pris inkl. frakt-, leverings- og adm. kostnader levert Oslo ved bestilling av ny 2017-modell innen 31.03.2017 eller så langt lageret rekker. Gj. sn. forbruk EU-Cycle 1,8 l/100 km. CO₂-utslipp 48 g/km. Forbehold om trykkfeil. Avbildet bil kan ha annet enn annonsert utstyr.

MOUNTAIN BOOTS HANDCRAFTED WITH PASSION

BORN IN BAVARIA – WORN AROUND THE WORLD

HÅNDLAGET I EUROPA
SEMENTERT KONSTRUKSJON // KAN RESÅLES
HOLDBARE

Hanwag Makra Combi GTX®

Laget for tøffe og krevende ruter. Makra Combi GTX® er en lett, men allikevel en stabil all-rounder for utfordrende fjellturer.

Dens aggressive såle sørger for godt grep på stener.

OUTDOOR FOOTWEAR
SINCE 1921

WWW.HANWAG.DE

NY UTDANNINGSREFORM

for økt operativ evne?

Rett før jul kom forsvarsministerens iverksettelsesbrev til forsvarssjefen for hvordan man skal implementere langtidsplanen.

KAY-ARNE SCHJETNE (tekst)

Her skisseres blant annet hvordan man skal reformere utdanningssystemet i Forsvaret. Blant annet vil man:

- Samle alle Forsvarets krigsskoler og befalskoler under en felles høyskole for å oppnå en felles kultur og profesjonsidentitet på tvers av forsvarsgrenene.
- Rekruttere framtidige offiserer primært fra videregående skole og førstegangstjeneste.
- Kutte den gjennomgående krigsskoleutdanningen i Hæren til tre år, inkludert den felles grunnleggende befalsutdanningen på tvers av forsvarsgrenene. Det skal etableres en ny grunnleggende offisersutdanning (GOU) innen studiestart 2018.
- Økonomiske vilkår og tilsetningsforhold skal harmoniseres for bachelorstudentene ved felles høyskole etter modell fra Forsvarets ingeniørhøyskole. Dette betyr at lønn ved krigsskolene utgår og blir erstattet av økonomisk kompensasjon (1G = ca. 92 000 kr.), samt kost og losji.

Hensikten med reformen er å skape bedre forutsetninger for kvalitet i utdanningen og samtidig redusere utgifter. NOFKA oppfatter den nye utdanningsreformen som økonomisk betinget, og endringene i utdanningsordningen samsvarer ikke med målet om økt operativ evne. I en spørreundersøkelse vi nylig gjennomførte svarte 69 prosent av 170 kadetter som deltok at de ikke ville søkt krigsskole dersom utdanningen

Kay-Arne Schjetne.

ikke var lønnet. Det er likevel verdt å merke seg at utdanningsreformen legger opp til primært å ta inn søkere rett fra videregående skole og førstegangstjeneste. Vil Forsvaret i lengden vinne eller tape operativ evne på at troppssjefene kun har akademisk og ikke operativ erfaring?

En framtidig samling av krigsskolene vil medføre en reduksjon i antall instruktører per kadett, men samtidig gjøre den beste kompetansen fra dagens skoler tilgjengelig for kadettene på tvers av forsvarsgren. Å utdanne offiserer rett fra videregående skole vil kunne endre forholdet mellom offiser og spesialister radikalt. Hvordan vil en fersk, 22 år gammel, uerfaren offiser forholde seg til en fagsterk sersjant med lang fartstid i avdelingen? En troppssjef med begrenset praktisk erfaring vil møte helt

andre muligheter og utfordringer i møte med sersjanten enn dagens nyutdannede offiserer. Vil den nye utdanningsordningen resultere i en troppssjef som assosierer seg mer med offiserskorpset enn avdelingen? Vil man få et klasseskille?

Det er saker det er svært relevant for framtidige offiserer å ha en mening om. Våre framtidige kollegaer vil være et resultat av utdanningen som blir innført med denne reformen. To av målene i NOFKAs handlingsplan for 2017 er å følge implementeringen av den nye langtidsplanen og å belyse konsekvenser ved sammenslåing av Forsvarets høyskoler. Vi oppfordrer dere derfor til å sende inn innspill og synspunkt for hvordan dette vil påvirke framtidens forsvar til oss, via nofka@nof.no eller Facebook.

Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide. Foto: Torbjørn Kjosvold / Forsvaret.

SAMARBEID OG PÅVIRKNING

I år vil NEONs styre virkelig bli satt på prøve. Det vil komme mange utfordringer som vi skal løse sammen. Samarbeid og påvirkning er nøkkelordene for suksess. Forsvaret skal i tiden 2017 til 2020 gjennom «det store hamskiftet».

HENRIK ABRAHAMSEN (tekst)

I den nye utdanningsreformen som er foreslått kommer det fram at Forsvaret skal gjøre en besparelse på utdanning på rundt en halv milliard kroner innen utgangen av 2020. Men hva innebærer det? Et sterkt forsvar?

Henrik Abrahamson.

Eller et forsvar med manglende rekruttering og minkende kunnskap?

Innen utgangen av 2020 vil Forsvaret spare 539 millioner kroner på utdanning. Noe av dette innebærer at Krigsskolen, Sjøkrigsskolen, Luftkrigsskolen, Forsvarets ingeniørhøgskole, Forsvarets etterretningshøgskole, Forsvarets høgskole, samt befalskolene for hær, sjø og luft samles under en felles høgskole, Forsvarets høgskole (FHS). Vi i NEON ser på dette som en positiv og riktig retning for Forsvaret. Her ser vi potensialet for gjennomslagskraft i flere av sakene NEON jobber for. Utdanningsbonus, studiepoeng, og likestilling av Forsvarets befalsskoler er noe vi jobber hardt med for å få gjennomført.

Videre er det foreslått en kraftig nedjustering av lønn under utdanning ved KS, samt at rekruttering i hovedsak skal komme fra videregående skoler og/eller de som har fullført førstegangstjenesten. Det skal være mulig ifølge utdanningsreformen å gå over fra OR til OF, men dette skal begrenses til et minimum. Det som slår oss er: Hvorfor er det ikke ønskelig at de med lengre erfaring i Forsvaret skal kunne videreutvikle denne kunnskapen og bli gode ledere? NEONs syn på dette er at Forsvaret vil få en minkende rekruttering til krigsskolene. Krigsskolene skal jo utdanne morgendagens ledere. Hvilke ledere får vi dersom vi ikke får den såkalte «kremen av norsk ungdom»?

Kvaliteten på lederne bør være på topp, men dessverre tror vi at denne tendensen vil synke med den nye reformen.

NEON er bekymret for at de som tar OR-valget ikke skal få betalt for å gå på KS. Det vil være OR-korpset som sitter med «regningen» for at Forsvaret ikke vil betale den erfarne styrken. Her bør ORen premieres for å ta dette veivalget. Operativ tankegang oppnås ikke ved å simulere situasjoner – en må ha vært der! Med denne tankegangen må Forsvaret forberede seg på et rolleskifte mellom OR og OF. I dag er det OFen som lærer opp sine ORer i våpen og operativ forståelse, nå blir det motsatt. En ny OF vil være 100 prosent avhengig av sin OR. Så hvorfor ikke gi litt forutsigbarhet ved å tilby T60 til samtlige som har passert ett års tjeneste, slik at Forsvaret bringer viktig erfaring videre?

Et sammensatt og motivert styre er allerede godt i gang med flere av sakene vi i NEON kjemper for. Med økende samarbeid og større påvirkning ønsker vi å oppnå resultater. Vi er klare for utfordringene og oppgavene som måtte vente rundt neste sving. Vårt mål er at Forsvaret skal fortsette å være en attraktiv arbeidsplass for soldater, elever, befal og offiserer.

ERFARINGER MED OR/OF

Erfaringene fra Sjøforsvaret tyder på klasseskille og lav ståtid i OR-søylen

MARKUS KÄLLVIK (tekst)

Stortinget vedtok i 1928 at det norske forsvaret skulle bestå av en enhetsbefalsordning. Alle skulle på lik linje få muligheten til å utdanne seg og stige i gradene. Denne ordningen varte frem til krigen da Norge kapitulerte for tyskerne. Norske styrker emigrerte da til England under krigen for opptrening. Den britiske kulturen satte da sitt preg på de norske styrkene. Etter krigen og frem til 1975 hadde Forsvaret en tilsvarende spesialistordning som vi nå er på vei inn i. Muligens ikke like strukturert som OMT ser ut til å bli, men likhetstrekkene er mange.

Hensikten med innføringen av et rent spesialist- og offiserskorps den gang var god, men erfaringene sett i ettertid, tilsier at vi burde evaluert ordningen betraktelig bedre. Nå hopper vi inn i en ordning som vi karrieremessig, kulturelt og rent økonomisk ikke vet utfallet av. Og mye tyder på at vi går en turbulent tid i møte.

Befalsbladet reiste til Haakonsværn i Bergen for å ta tempen på den nye ordningen for militært tilsatte. Svein Einestrand (73) og Kjell Tveiten (71) var OR i det man kalte for spesialistkorpset fram til 1975. Svarene her baseres på erfaringer når det gjelder kulturen i Sjøforsvaret og lokal arbeidsplass for de to spesialistene før 1975.

Hva tror dere var bakgrunnen for innføringen av enhetsbefalsordningen i 1975, etter flere år med en spesialistordning tilsvarende den vi nå er på vei inn i? - Det ble stor frustrasjon blant oss underoffiserer da vi ikke fikk mulighet til nye utfordringer. Alle kjenner samlebåndsprinsippet til Henry

Ford - man står én plass i produksjonen og gjør samme jobben hele tiden. Tanken til bilprodusenten var god. Arbeideren skulle bli spesialist på én del av produksjonen, men over tid ble han lei og demotivert. Slik var det også blant underoffiserene, innleder Kjell Tveiten.

- Vi som spesialister fikk etter hvert et høyere utdanningsnivå, selv om det tok tid. Stimuli gjennom kompetanseheving var det eneste trekkplasteret for å holde oss i Forsvaret. Jeg fikk omsider en utdanning ved det sjømilitære korps i Horten, samt at jeg fikk et halvt års kurs på Forsvarets administrasjonsskole. Dette førte til en god allmenn påbygging. Når jeg da skulle tre tilbake i linja, var jeg avhengig av å få nye utfordringer i tråd med ny utdanning. Jeg hadde et behov for nye arbeidsoppgaver - og mulighet for mer ansvar og å avansere i systemet, sier Svein Einestrand. Primært tror jeg innføringen av enhetsbefalsordningen var at arbeidsgiver så viktigheten av å beholde personell med den faglige kompetansen. Og for å beholde den måtte det stimuleres med utdanning. Med høyere utdanning krevdes nye arbeidsoppgaver. Dette medførte at offiserene følte seg «truet» av utdanningsnivået til spesialistene. En enhetsbefalsordning kunne løse dette problemet. Da ville alle ha samme mulighet fremfor bare et fåtall med formell, høyere utdanning.

Hvordan gikk overgangsordningen fra spesialistkorps til enhetsbefalsordning den gangen? Utfordringene ga seg til kjenne da vi plutselig kunne søke oss til stillinger på lik linje med offiserene. Basert på ansennitet og opparbeidet kompetanse, konkurrerte nå spesialistene med offiserene. Denne konkurransen falt ikke i god jord blant offiserene. Det skapte mye frustrasjon.

- Jeg søkte stilling som inspeksjonsoffiser på Sjøkrigsskolen (SKSK) - og fikk job-

ben foran flere offiserer som selv var utdannet der. Det var da flere som ble sure på grunn av dette, sier Einestrand.

Det tok lang tid før den nye enhetsbefalsordningen fungerte slik den var tiltenkt, men etter en tid når alle ble likestilt og fikk de samme mulighetene, fungerte det tilnærmet optimalt. Det ga oss flere muligheter til å velge karriere og større fleksibilitet i arbeidsoppgaver, sier Kjell Tveiten.

Når vi nå skal tilbake til en spesialistordning og et rent offiserskorps, hva mener dere er de positive effektene av dette?

- Jeg sliter med å se at dette kan være positivt på noen måte, verken for Sjøforsvaret isolert sett, eller for Forsvaret som helhet, sier Einestrand. Jeg vil ikke virke negativ til

◀ Kjell Tveiten (v) og Svein Einestrånd bruker mye av fritiden i NDFs pensjonistutvalg. Her er de i om bord på Tveitens båt like ved Haakonvern. Foto: Markus Källvik

på formell kompetanseheving blant de som havner i OR-søyla vil bidra til utfordringer hva gjelder ståtid. De som ikke får yrkestilsetting og T-60 vil neppe stå til de er 35, slik det er ønskelig. Hadde jeg vært ung og fremadstormende i dag, men ikke fått noen form for utdanning utover VBU1 og VBU2, så hadde jeg nok endret karriere fra Forsvaret etter relativt kort tid.

Forsvaret har nå bestemt at ny ordning for militært tilsatte skal være ferdig implementert i 2020, og da må vi gjøre det beste ut av det. Hvilke råd vil dere gi til arbeidsgiver – og hva bør NDF jobbe for slik at vi klarer å stimulere Forsvarets ansatte til å stå lengst mulig? Svaret på dette er enkelt, er de begge enige om. Vi kan ikke styre et forsvar basert på økonomiske gevinster. Vi må ta for oss ønsket effekt, for så å bevilge penger deretter. Det må tilrettelegges for gode karrieremuligheter innenfor begge søylene, det må være god forutsigbarhet for den enkelte, gode muligheter for utdanning og faglig påfyll, forskjellsbehandling mellom OF og OR må det slås beinhardt ned på, og ikke minst må det gis en god lønnsutvikling uavhengig om man velger en horisontal eller vertikal karriere.

Forskjellsbehandling mellom OR og OF, hva tenker du spesielt på da? Det vi så den gangen var de store kulturelle forskjellene det skapte. Da var det ulike spisemesser for de to korpsene, men det slipper vi heldigvis nå. Men jeg ser allerede tendensene til at offiserene har en tendens til å rakke ned på spesialistene. Her må det hard ledelse til slik at kulturen tilsier likeverd mellom søylene. Det må ikke oppstå forskjeller, for da er vi på feil kurs. Norge er et lite land som er tuftet på solidariske prinsipper som likestilling og mangfold. Dersom dette ikke blir ivaretatt, vil vi oppleve en ukultur som bryter med det norske samfunnets fundamentale verdier. Det er vi ikke klare for, er de begge enige om.

ordningen, for det kan jo være at folk har forandret seg, og at de ikke vil trenge nye utfordringer – og at de vil stå i samme stilling frem til de er 35, men jeg har mine tvil, fortsetter han.

Både Einestrånd og Tveiten mener at offiserene er de som kommer godt ut av denne ordningen. Offiserene vil få en tydelig karrierevei, og vil lettere kunne avansere i systemet. Nå får de ikke lenger konkurranse fra de uten formell akademisk kompetanse.

«Et system laget av OF – for OF», mener Kjell Tveiten.

Dere er tydelige på at Forsvaret burde beholdt enhetsbefalsordningen. Har dere noen eksempler på de utfordringer vi kan

møte med ny spesialistordning? På grunn av færre offiserer med dybdekunnskap om faget, tror jeg det vil være større gjennomtrekk i stillinger bekledd av offiserer enn det vi er tjent med. Slik det var før da vi hadde et rent offiserskorps, så lot vi offiserene komme med sine føringer, men vi som spesialister endte opp med å gjøre det slik vi alltid har gjort. Dette var velprøvd og som oftest den beste løsningen. Når en ung, ambisiøs og uerfaren offiser må finne opp kruttet på nytt, blir det mer frustrasjon enn hva jeg tror spesialistene vil tåle.

Vi lot offiserene få «herje som de ville», men med en gang de snudde ryggen til så gjorde vi det på vår måte, uttrykker en skeptisk Einestrånd.

Jeg tror også den manglende satsingen

Arbeidstid **ENDELIG** **DEFINERT** for uten- lands- (PE) tjeneste

Etter krav fra Norges Offisersforbund ble det endelig enighet om å definere arbeidstid også for dem som tjenestegjør i utlandet og som kommer inn under NATO-avtalen.

BJØRN-TORE WOLL, NOFs HTV utland (tekst)

Enigheten betyr at arbeidstiden pr. uke for dette personellet vil være 40 timer. Merforbruk vil normalt kompenseres med ny fritid. Arbeidstid pr. dag styres av de gjeldende arbeidstidsordningene ved den respektive avdeling/hovedkvarter. Norsk personell er derfor ikke lenger «fritt vilt» med tanke på behov for arbeidskraft til alle døgnetts tider. Arbeidstid som tidligere har vært beskrevet som «not fixed», er nå historie.

Arbeidstid i utlandet har vært en lang kamp for NOF. Prosessen begynte for alvor å ta form etter at EUs arbeidslivsdirektiv dannet grunnlag for at andre nasjoner iverksatte arbeidstid. NOF vil gi honnør til NOF i Munster, som skaffet til veie informasjon som synliggjorde utfordringen til nasjonen Norge og arbeidstid. Dermed var det enklere å sette dette som krav under reforhandlingen av den gjeldende NATO-avtalen i februar 2016. Arbeidsgiver ved FD sa den gangen at dette måtte løses utenfor særavtalen. Med henvisning til både arbeidsmiljølovens §14-7 om utenlandsstasjonert arbeidstaker og PM 02/2016, var det ut ifra NOFs syn ikke noen vei utenom. Arbeidstiden måtte defineres for den enkelte.

4. mai 2016 krever NOF at det innføres individuelle arbeidsavtaler for personell under PE tilsvarende og ber om at dette tas opp snarest. Svaret var negativt, og som

følge av kravet vårt ble det av FPVS/Arbeidsvilkår og regelverk tilbakevist i eget skriv 31. mai om vurdering av tjenestemenns lønns- og arbeidsvilkår i tjeneste i utlandet.

Sitat om pkt. 4.2, den individuelle arbeidsplanen ... «*Det har vært anført fra NOF at kravet om særskilt arbeidsavtale om lønns- og arbeidsvilkår knyttet til utenlandsopphold fordrer en endring av praksis i Forsvaret. Dette medfører etter vår vurdering ikke riktighet ...*»

Vi gir oss selvsagt ikke på denne vurderingen, og forhandler Bente L. Henriksen stiller krav om at vi får en konkret beskrivelse på at arbeidstiden blir definert slik arbeidsmiljøloven også krever for utlandet. Vi fortsetter å kreve at arbeidstiden skal fremkomme ifm. tilsetninger i utlandet. 10. oktober ble det på nytt fra NOF stilt krav om at arbeidstid må fremkomme i en arbeidsavtale tilsvarende. I perioden fram til enighet om riktig tekst har det vært en meget god dialog mellom arbeidsgiver og NOF om formulering av tekst.

NOF ønsker å gi ros til arbeidsgiver som har sett utfordringene og kommet oss i møte med en avtaletekst som danner et godt grunnlag for fremtiden.

Dette er teksten man nå er blitt enige om:

«Som norsk utsendt arbeidstaker i utenlandsstrukturen, følges til enhver tid

Merforbruk utover 40-timers arbeidsuke i PE-tjeneste kompenseres nå med ny fritid.

de gjeldende arbeidstids- og vernebestemmelser ved det respektive avdeling/hovedkvarter. Intensjonen i AMLs vernebestemmelser skal etterleves. Ved ev. brudd på vernebestemmelsene, skal dette innrapporteres til norsk NMR/NLR/SNR/LNO ved den respektive avdeling/

hovedkvarter. Arbeidstiden pr. uke ved det enkelte hovedkvarter/avdeling kan variere, men vil i gjennomsnitt være på 40 t/uke, med regulert tid for lunsj, jf. NATOs Manpower policy and procedures (MC216/4). Merforbruk vil normalt bli kompensert med ny fritid når tjenesten tillater det. Pluss-

arbeid kompenseres ikke økonomisk.»

Praktiseringen vil måtte gå seg til, men det avgjørende nå er at den lokale norske sjefen har hjemmelsgrunnlag for å trekke rødt kort knyttet til arbeidstid. Arbeidstiden gjelder foreløpig ikke på reiser, og har virkningsdato fra 9. februar 2017.

Norges Offisersforbund har videre påpekt enkelte viktige elementer med tanke på mangler og evaluering i drøftingsresultatet. Dette blir arbeid som vi må følge opp i fortsettelsen. Gratulerer med arbeidstid også i utlandet, en milepæl i arbeidslivet ute!

OPPSATT PENSJON

Alle som har vært ansatt i Forsvaret i minst tre år har rett til oppsatt pensjon fra Statens pensjonskasse (SPK).

TROND JØRGENSEN (tekst)

For å ha rett til oppsatt alderspensjon fra SPK, må du:

- Ha minst tre års samlet opptjening i Statens pensjonskasse (og eventuelt andre offentlige tjenestepensjonsordninger) og
- Søke om alderspensjon fra folketrygden når du fyller 67 år.

NÅR KOMMER OPPSATT ALDERSPENSJON TIL UTBETALING:

Hvis en har rett til oppsatt alderspensjon, utbetales den fra måneden etter at en har fylt 67 år.

En kan ha rett til å få utbetalt oppsatt pensjon fra fylte 65 år hvis en er i stilling med aldersgrense 65 år eller lavere.

HVORDAN SØKER EN OM OPPSATT ALDERSPENSJON:

Noen måneder før en fyller 67 år, eventuelt 65 år, skal en få et brev fra SPK med spørsmål om når en vil ha satt i gang pensjonen. Uavhengig om du får et slikt brev eller ikke: send søknad om oppsatt pensjon til SPK minst tre måneder før ønsket pensjoneringstidspunkt.

Dersom du har vært medlem i annen

offentlig tjenestepensjonsordning etter opptjening i SPK, skal du sende søknad om oppsatt pensjon til den ordningen du sist var medlem av.

HVORDAN BEREGNES OPPSATT ALDERSPENSJON:

Størrelsen på den oppsatte pensjonen beregnes etter to forskjellige regelsett, avhengig av om en ble medlem av SPK før eller etter 1. januar 1967.

- Full opptjeningstid i SPK er 30 år. Hvis en har tre års medlemskap før 1. januar 1967, eller tre års sammenhengende medlemskap med start før 1. januar 1967, har en krav på alderspensjon etter antall medlemsår regnet i forhold til 30-deler. Det vil si etter samme regler som for ordinær pensjon fra SPK.
- Hvis en ble medlem etter 1. januar 1967, beregnes pensjonen etter forhold mellom faktisk opptjeningstid en kunne oppnådd ved å være medlem i SPK frem til aldersgrense. Den mulige opptjeningstiden kan ikke settes til kortere enn 30 år, eller lengre enn 40 år.

EKSEMPEL:

Lars er 67 år, og tidligere medlem i SPK. Han har søkt om alderspensjon fra Folketrygden, og søker om oppsatt alderspensjon fra SPK.

- Oppregulert pensjonsgrunnlag er 400 000,-
- Gjennomsnittlig stillings størrelse er 100 %
- Opptjeningstid 10 år

Årlig pensjon før samordning med Folketrygden blir:

$400\ 000,- \times 66\ \% \times 10/40 = 66\ 000,-$

OPPSATT ETTERLATTEPENSJON:

Ektefelle/registrert partner har rett til oppsatt ektefelle pensjon, dersom samlet opptjeningstid er minst tre år.

Etterlatte må selv ta kontakt med Statens pensjonskasse.

Medlemsfordeler i Forsvarets Personellservice

Blant markedes
beste låne- og sparerente

Rabatterte forsikringer
hos If og Sparebank 1

FUNIF med
rentefri nedbetaling

Enkel oversikt med
nettbank og mobil app!

FP

For mer informasjon og vilkår se vår hjemmeside:
www.fp.no eller kontakt oss på:
Tlf. 21 07 57 00, e-post: fp@fp.no

FOTO: LARS RØRRAAS / FORSVARET

FOTO: TORBJØRN KJOSVOLD / FORSVARET

FOTO: TORBJØRN KJOSVOLD / FORSVARET

SENTRALISERING AV driftsanskaffelser i Forsvaret

Driftsanskaffelser - innkjøperrollen og tilhørende oppgaver i Forsvaret skal sentraliseres.

KENNET BERGLAND - HTV FLO / FRITV NOF (tekst)

Dette samles i regi av FLO sentralt og skal ikke lenger ivaretas av avdelingene lokalt. Hva medfører dette? Er dette eksempelvis å sammenligne med opprettelsen av HR-huset, en annen større sentralisering som alt er gjennomført?

Det er ikke til å legge skjul på at mange i dag opplever sentralisering av funksjoner i Forsvaret som negativt, av hensyn til daglig virke i linjeorganisasjonen. Sentraliseringen av driftsanskaffelser vil dermed kunne møte en negativ forventning fra mange.

Fra informasjonen kan man forstå denne sentraliseringen som at innkjøperrollen, myndigheten og avdelingenes selvrådertt ifm. driftsanskaffelser forsvinner fra linjeorganisasjonen i stor grad. I den grad det er fremmet bekymringer for hva dette medfører for hverdagen og arbeidsprosesser på avdelingsnivå, er denne artikkelen ment å redegjøre for prosessens opphav, status og forventede resultater - slik Forsvaret ser dette per tid. For NOF er det for tidlig å dømme i hvilken grad ulemper og/eller

Driftsanskaffelser - oppdraget forsvarssjefen har gitt til sjef FLO: Å lede sentraliseringen av anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret.

Forsvaret anskaffer varer og tjenester for om lag 13 milliarder kroner hvert år. Forsvaret og FLO tar nå grep for å gjøre driftsanskaffelser smartere, bedre og billigere enn i dag.

McKinseys rapport Modernisering og effektivisering av stabs-, støtte- og forvaltningsfunksjonen i forsvarssektoren, påpekte at Forsvaret kan hente ut betydelige økonomiske gevinster innenfor driftsanskaffelser.

Forsvarssjefens fagmilitære råd og Langtidsplanen for forsvarssektoren (St. prop. 151s «Kampkraft og bærekraft») peker på at Forsvaret må bli mer effektive i sin forvaltning av ressursene, og at frigjorte midler fra forvaltning og støttefunksjoner kan gi mer ressurser til Forsvarets operative evne.

Derfor er dette arbeidet gitt prioritet fra både forsvarssjefen og sjef FLO.

Det er tatt tre tiltak som er iverksatt:

- 1) Sjef FLO opprettet 1. august avdelingen Strategiske avtaler (SA), som sammen med avdelingen Driftsanskaffelser (DA) legges på nivå med Forsyning og Vedlikehold i FLO. SA og DA skal være gjensidig forsterkende og skape synergi i anskaffelsesarbeidet.
- 2) Sjef FLO har opprettet programmet K10+, som gjennomgår hele anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret, og som skal komme opp med løsninger som skal gi varige forbedringer innenfor kompetanse, kvalitet og kategoribasert innkjøp og kontinuitet.
- 3) Forsvarssjefen har besluttet at innkjøperfunksjonen i Forsvaret skal sentraliseres i FLO.

gevinster blir fremtredende i sluttproduktet.

NOF har snakket med stabssjef i FLO, brigader Henry Lindbak, og avdelingsdirektør Torstein L. Øygarden. Sistnevnte er satt til å lede den nye avdelingen «Strategiske avtaler» i FLO.

Brigader Lindbak er klar på at innkjøperrollen lokalt vil bli mer begrenset enn tidligere. Innkjøpere i linjen vil samtidig ha både begrensninger i fullmakter og vareutvalg til eget avrop, samt måtte forholde seg til sentral organisasjon i

Torstein L. Øygarden.

stor grad. I den grad dette kan beskrives som en negativ utvikling lokalt, er Lindbak klar på at dette er forhold som anses mer enn oppveid av de fordelene som oppnås ved den sentraliserte organisasjonen. Han uttrykker dette som «stordriftsfordeler og ulemper». I en slik sammenheng fremhever han at alt må ses opp mot at Forsvaret ved den nye organiseringen vil være i stand til å utvikle bedre og langt mer kostnadseffektive avtaler.

Avdelingsdirektør Torstein L. Øygarden er satt til å lede den nye SA-divisjonen (ref. Faktaboks 1) i FLO. Som navnet antyder er fokus til divisjonen nettopp å utvikle og kompetanseheve Forsvarets evne til å utvikle bedre avtaler for anskaffelser. Dertil at personellet, med rene roller tilknyttet anskaffelsesfeltet, blir satt i stand til å gjøre enda bedre valg og beslutninger enn i dag. Øygarden uttrykker at han er svært trygg på at Forsvaret i fremtiden vil bli en langt mer «krevende» kunde.

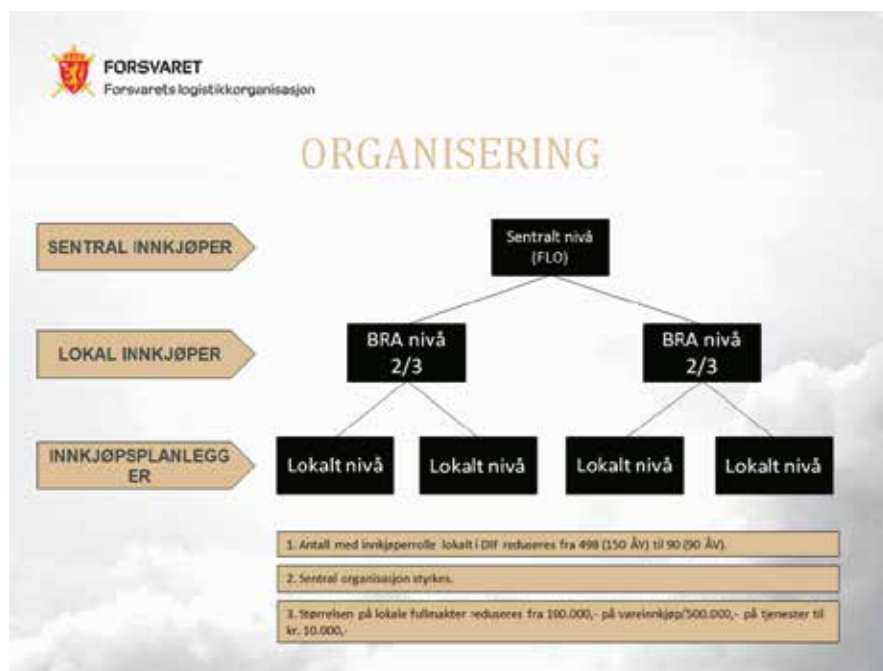
- Gevinstene som FLO og Forsvaret skal oppnå med dette er identifisert ved K10+-prosjektet. K står for kvalitet, og at vi skal redusere kostnadene med 10 prosent eller mer, forteller Øygarden.

Prosjektet har analysert FLO, og laget en meget omfattende anbefaling. FLOs oppgave gjennom SA og DA er å implementere denne. K10+ skal rådgi og støtte FLO i implementeringen av løsningen.

- Derigjennom skape forutsetninger for prestasjonsforbedring av driftsanskaffelsesfunksjonen i Forsvaret. FLOs målsetting i arbeidet er å levere på prosjektets funn - man skal spare Forsvaret for en sum i nærheten av 700 millioner kroner over en periode på fire år. Dette er realistisk og dette

FOTO: FORSVARET

Tekst fra FLOs presentasjoner; hvordan oppdraget skal løses framover.

Anbefalt løsning

Tidligere tiltak for å skape bedre lokal innkjøpsvirksomhet har vist seg ikke å gi tilstrekkelig effekt. På bakgrunn av dette ga forsvarssjefen (FSJ) ordre til Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) om å vurdere en sentralisering av anskaffelsesfunksjonen og fremme en anbefaling til organisering. FLOs anbefaling ble fremmet FSJ i mai 2015.

Full sentralisering

Besluttet løsning innebærer en full sentralisering av anskaffelsesfunksjonen, med færre lokale innkjøpere i DIF, og en betydelig styrking av sentrale innkjøpsorganisasjoner.

Lokale innkjøperne vil få reduserte fullmakter, og vil i utgangspunktet ha fullmakt til kun å gjennomføre avrop på rammeavtaler.

I tillegg vil det være mulig å gi fullmakter til selv å anskaffe varer (sivilt materiell) og tjenester opp til kroner 10 000,- ekskl. mva uten konkurranse.

Sentralisering av anskaffelsesfunksjonen skal medføre en økning i antall rammeavtaler, samt avrop på disse.

To faser

Implementering av en sentral anskaffelsesfunksjon består av 2 faser:

Fase 1 består av å styrke sentralt nivå med tilstrekkelig bemanning og kompetanse. Dette realiseres gjennom K10+ programmet.

Fase 2 omfatter tiltak for å sentralisere den lokale anskaffelsesfunksjonen i Forsvaret.

vil styrke Forsvarets operative evne, konstaterer Øygarden.

Han understreker at det er satt av betydelige midler til å kompetanseheve for prestasjonsforbedring på feltet.

Anskaffelser skal ikke gjøres ved færre årsverk og vanskeligere prosesser - men prosessene skal bli bedre, og leverandørene vil møte en «krevende» og kompetent kunde. Faktum er at antall årsverk på driftsanskaffelsesområdet øker.

- Innsparingen kommer ikke ved reduksjon av ansatte, men som en konsekvens av bedre fokus og kvalitet i arbeidet på sikt. Det blir mange spennende oppgaver/stillinger i denne organisasjonen fremover, bedyrer Øygarden.

NOF kan ikke per tid avvise målsettingen fra K10+ når det gjelder antall millioner som skal spares inn. Likevel er det betimelig å kommentere at summene er meget store, og fallhøyden stor.

LOKAL LØNN

– en oppsummering

Med ny militær ordning og tilhørende nye lønnsrammer og spenn, samt at det for første gang var forhandlinger på to tariffavtaler i Staten – ble lønnsforhandlingene en spennende affære.

STAALE I. REITEN, forhandler tariff (tekst)

Etter samlingen for Hovedtillitsvalgte på Gardermoen konkluderte de fleste HTVer, med at NOFs forhandlere hadde tatt ut det som er vår «pro rata», gjennom god kunnskap, dialog og konstruktive forhandlinger. Erfaringsnivået for våre tillitsvalgte var også meget godt, med erfaring og kompetanseutvikling fra lokal lønn over flere år.

FLERE OMRÅDER KAN FORBEDRES. Til tross for en ny militær ordning og tilhørende nye lønnsrammer og spenn, har ikke alle DIFene en oppdatert lønnspolitikk. Likevel klarte en å komme til enighet om bruk av seniorrammene 35 og 38, samt delvis tatt i bruk den nye lønnsrammen 49. Rammen ble brukt fullt ut ved noen forhandlingssteder, men ikke tatt i bruk ved andre. Her etterlyste en sentrale retningslinjer for hvordan rammen skulle brukes.

Det var også en tilbakemelding om at lønnsramme 35 er moden for forbedring, samt at en måtte se på øvrige rammer. Dette kan forklares med at de nye rammene ble vedtatt i des 2015, før ny militær ordning og systemet rundt OR/DF og innplassering av stillingsgrupper var på plass.

UTJEVNE FORSKJELLER OG GI EN FORUTSIGBAR LØNNSUTVIKLING. Luftforsvaret var i en særstilling, da partene som eneste DIF, ikke klarte å komme til enighet og en måtte ha en sentral behandling før en kom til en omforent løsning. Resultatet ble ikke optimal, men at en kunne bli enig ved at arbeidsgiver blant annet forpliktet seg til å skulle jobbe videre med å kvalitetssikre datagrunnlaget og dermed resultatet fra oppgjøret.

En ser også at datoen som ble brukt for oppgjøret 1. juli, ikke er en god dato for Forsvaret, da veldig mange skifter stilling og dertil lønn 1. august.

Det var få negative tilbakemeldinger ifm. at det ble ført separate forhandlinger for de to tariffavtalene. Det ble rapportert om noe diskusjon på pengepotten som var til disposisjon, og hvem som tilhørte hvilken avtale, men dette ble omsider løst. En ser likevel utfordringen i at en er prisgitt arbeidsgivers oversikt om en ikke skal skape nye skjevheter som følge av ulike prioriteringer.

Dette er områder som forbundet nå vil arbeide for å forbedre, sammen med tilbakemeldinger for prosessen internt i forbun-

det. Der en blant annet etterlyser en forenkling i innmelding av krav.

Forsvarsstaben skal evaluere lokal lønn 11. mars med alle DIFene til stede. Fokus i evalueringene både for DIF-nivå og Forsvaret sentralt, blir å utveksle erfaringer fra årets forhandlinger.

LØNNSOPPGJØRET 2017. Teknisk beregningsutvalg (TBU) har nå lagt frem sin foreløpige rapport. Der blir det konkludert med at lønnsoppgjøret i staten for 2016 endte på 2,4%. 1,5% av dette tar en med seg som lønnsoverheng inn i 2017. Lønnsstatistikken har ikke konkludert med om det er det samme lønnsoverhenget innenfor begge tariffavtalene i Staten. Uansett, med en stipulert ramme på 2,7% (statsbudsjettet for 2017), blir det da ikke mye å forhandle om.

Prisveksten fra 2015 til 2016 var på 3,6%. Anslaget i fjorårets rapport var på 2,6%. Det betyr at de aller fleste har hatt en reallønnsnedgang, og LO lederen sier i en kommentar at «dette er den laveste lønnsveksten siden krigen».

Troms og Finnmark

Jan Helge Andersen
Tlf. 928 40 461
E-post: jha@nof.no

LANDMAKTENS SKJEBNETID – GJENREISNINGEN MÅ IVERKSETTES SNAREST!

Landmaktens utvikling fra starten på 1990-tallet frem til dagens nivå er en lidelseshistorie. Ulike storting i hele perioden har blitt veiledet (villedet) av ulike militære sjefer som i sin endringsiver og logrende tilnærming er medskyldige i denne katastrofale utviklingen. Landmakten bestod av 13 brigader og 42 selvstendige bataljoner, mobiliserte 165 000 personell pluss 90 000 i HV. Dagens hærstyrke er om lag 10 000 i styrkestrukturen, og HV er nede på 38 000.

At fordums forsvarssjef, Sverre Diesen, fortsatt fremstår med en sentral rolle i landmaktdebatten, borger for at bunnen ennå ikke er nådd. Våre politikere kan begjærlig trykke Diesen og hans kumpaner til sitt bryst – og derved ha alibi for å senke volumet i landmakten gjennom å erstatte volum med lovnad om innfasing av våpensystemer.

Ved enhver omstilling og «nedskriving» av landmakten, har man sukret pillen med noen lovnader om kvalitet, mobilitet, gripbarhet som fyndord. Vel, stridsvognene er mer enn 30 år gamle, artilleriskytene snart 50 år, dog opp-

gradert for 25 år siden ...

Hæren trenger et «fregattprosjekt» asap – zulu! Med det mener jeg at det må settes av investeringsmidler i 20-milliardersklassen for å få Hæren opp fra knestående. Landmaktutredningen og behandlingen i Stortinget må ikke dreie seg om å omdefinere dagens brigade til noe enda mindre i volum, men dreie seg om å reinvestere i dagens brigade og snarest få reservebrigaden etablert. Vi trenger moderne stridsvogner, nytt langtrekkende artilleri samt missiler for å ta ut og kontrabeskytte mål på dypet. Amen.

Pål B. Nygaard

Nordland

Bjørn Tore Wall
Tlf. 928 40 462
E-post: btw@nof.no

REGIONEN ER UROLIG. Stormen har ikke lagt seg for Andøya sin del. Det er et stort engasjement når det gjelder beslutningen om nedleggelsen av flyplassen og flytting av MPA-aktiviteten. Mange hevder sine meninger og diskuterer hvordan avgjørelsen kunne bli slik. I min verden hadde det ikke vært mer enn rett og rimelig at de berørte fikk innsyn i de operative og økonomiske argumentene som er framført. Åpenbart er dette et politisk spill hvor mye nok er knyttet til interne drakamper og

politiske gevinster. De aller fleste kan forstå det, men det uforståelige som ikke imøtegås kommuniserer irrasjonalitet i beslutningen. Dette gjør at veldig mange andre i denne regionen også tenker at ... er vi neste ... i den neste runden? Kompetanseflukt blir et resultat og en utfordring. De menneskelige ressursene ser seg fort om etter nye muligheter. Dette vil skape en operativ dip. Er vi klare for det, eller bør vi sette inn tiltak?

Som HTV utland har jeg fått gleden av å framforhandle arbeidstid i utlan-

det. Der har vi i NOF vært toneangivende. Jeg er stolt over det vi sammen har fått til. Dette er en stor milepæl for Forsvaret og deg som arbeidstaker som enten er ute eller skal ut. Dette er det stort behov for, da arbeidspresset er høyt og antallet søknader går ned. Forsvaret har fortsatt utfordringer med personell ute når det gjelder insentiver sett i sammenheng med samfunnets utvikling. Her må vi bare jobbe på. God påske når den tid kommer!

Midt-Norge

Kristian Espenes
Tlf. 928 40 456
E-post: ke@nof.no

LOKALE LØNNSFORHANDLINGER 2016 i Luftforsvaret har preget mine (og mine kollegers) arbeidsdager siden i fjor høst. Disse forhandlingene skulle vært avsluttet i november 2016, og i skrivende

stund viser kalenderen snart mars 2017 og ingen har sett snurten av utbetalingene. Kunne man enkelt unngått denne situasjonen? Ja, helt klart, mener vi i NOF.

NOF ble tidlig i forhandlingene møtt med et tilbud fra arbeidsgiver som forhandlingsdelegasjonen opplevde som en «hån». Dette ble uttalt, og på tross av flere forsøk på å komme nærmere, var avstanden mellom

våre prioriteringer og arbeidsgivers tilbud så enorm at vi ikke kunne akseptere. Men det var ikke bare det som var problematisk. NOF hevdet at det eksisterte for mange feil i navnelistene, og tilliten til arbeidsgiver i Luftforsvaret ble mer og mer tynnslitt etter hvert tilbud som ble gitt. Feil alternativ, feil ansienitet, dårligere lønnsutvikling, feil utgangspunkt mv. Alt i alt var bruddet uunngåelig.

NOF har omtrent halvparten av alle ansatte i Luftforsvaret som medlemmer, og dermed hadde vi allerede sjekket halve lista. Stort sett visste vi om alle feilene som var lagt inn, bevisst eller ubevisst. Den situasjonen vi nå er i hadde vært unngått dersom Luftforsvarsstaben, og etter hvert Forsvarsstaben (etter bruddet), hadde latt oss for-

handle på enkeltpersoner og dermed luket ut dette. Til slutt ble vi nektet dette, og arbeidsgiverpartene ville bare avslutte forhandlingene eller sende oss til statens lønnsutvalg. Uten støtte fra andre kunne vi ikke ta sjansen, siden risikoen var å miste mye av det vi hadde oppnådd.

Nå sitter Luftforsvarsstaben og retter opp disse feilene, mens vi bruker enormt med tid på å besvare henvendelser fra dere som er frustrerte over ting som ikke stemmer, dårligere lønnsutvikling, ingen utbetaling av oppgjøret osv.

Her har arbeidsgiver alene ansvaret for at lokal lønn ikke har kommet til utbetaling, så får vi håpe at man velger å se på NOF som en potensiell ressurs og samarbeidspartner mer enn en motstander, ved neste korsvei.

Vestlandet

Thor Manum
Tlf. 928 40 460
E-post: tm@nof.no

Espen Lockert
Tlf. 979 92 211
Epost: elo@nof.no

PÅ GJENSYN. Det er svært travle tider på NOF-kontoret her på Vestlandet for tiden, da det omstilles i alle retninger. Dette byr beklagelig nok på utfordringer hva gjelder saksbehandling av enkeltsaker som angår våre medlemmer. Dette gjelder da selvfølgelig ikke bare vårt kontor, men også for andre som er berørt av pågående omstillinger. Vi ber om forståelse for at saksbehandling tar lengre tid enn normalt, og vi lover at selv om det går litt tid mellom hver gang du hører fra oss, så er du på ingen måte glemt!

Med det sagt, så er det likevel slik at dersom du har en tidskritisk sak, så skal selvfølgelig ikke vi være de som er flaskehalsen i saksgangen.

Ellers så vil vi fortsette å oppfordre dere til å være proaktive når det kommer til absolutt alt som rører seg i Forsvaret for tiden. Les infobrev, søk aktivt etter info selv og dersom dere ønsker å være med toget når det går fra stasjonen i stedet for å stå alene på perrongen.

Vi forsøker å nå ut til alle med relevant informasjon, og en av de beste

måtene er fortsatt personlig oppmøte fra oss på avdeling. Så hvis dere har tid og ønsker at vi skal komme innom, så er det bare å ta forbindelse med enten Espen eller Thor, slik at vi sammen kan planlegge og avtale et møte på akkurat din avdeling.

Helt til slutt så kan vi informere om at dette er Espens siste periode som FriTV på Vestlandet, og at vi i disse dager leter etter en erstatter som skal være på plass når han går tilbake i linjen igjen.

Espen Lockert

Østlandet

Torbjørn Liestøl,
Mobil: 928 40 458
E-post: tl@nof.no

Sigurd Vestad
Tlf. 951 77 011
E-post: sv@nof.no

UTDANNINGSREFORMEN ER I GANG. Fra Befalsskolen og opp blir vi alle påvirket i noen grad. Utdanningen i Forsvaret var tidligere ansett som en gjennomarbeidet, kvalitetsmessig og ettertraktet utdanning, uavhengig av nivå.

I den pågående utdanningsreformen synes som om innsparing og gevinstrealisering er gjennomgående og styrende, uten tanke på nødvendig kvalitet og tilstrekkelige ressurser. Spesielt den nivådannende (høyere) utdanningen ligger nå under sparekniven, og det er påtagelig hvordan det argumenteres for hvordan en

så vidt stor innsparing i kroner og ansatte skal gi et både ønsket, og bedre, utdanningsystem. Den høyere utdanningen har ikke blitt styrket de siste 20 årene. Tvert om. Hvordan kan en reduksjon på 460 millioner kroner og en innsparing på en tredel av ansatte - noe over 200 personer - nå gi en samlet styrket utdanningsorganisasjon? Det handler om prioritering. Og det vil påvirke oss alle. Fra Befalsskolen, soldater og yngre befal og OR, via utdanningsinstitusjonene og lærekreftene, til endt høyere utdanning. Og tilbake igjen.

Fokuset på nordområdene har gitt tydelige utslag. Og litt ekstra reisevei

til øvingsområdene. I skrivende stund forberedes igjen øving i Finnmark, en gjennomgående økt tilstedeværelse sammenlignet med tidligere år. Og det er bra. Øving er bra. Deployering er en nødvendig logistisk koordinering som vi trenger å øve på. Store avstander synliggjør tydelig behovet for robust logistisk understøttelse. Den spisse enden trenger påfyll. Daglig. Feltutholdenhet krever øving, og etterforsyning.

Grunnet stor øvingsaktivitet er det for tiden rolig i leir. Anledningen benyttes til å rydde kalenderen og planlegge videre aktivitet. Kom gjerne innom dersom du er i nærheten - døren er alltid åpen.

Sigurd Vestad

OMTV/HTV FLO

Kennet Bergland
Tlf. 982 11 711
E-post: kb@nof.no

OMSTILLINGER I FLO. Da Petter Jansen kom inn som sjef, ble det uttrykt at organisasjonen skulle få ro. Ingen flere store omstillinger. Det er rett at grepene enkeltvis ser mindre ut. Like fullt, alt sett under ett, så har FLO de siste fem årene hatt en betydelig grad av omstilling. Særlig har dette gjort seg synlig i ledelse og divisjonsstruktur. Store endringer. Dertil er det andre og forsvarsgjennomgripende endringer, eksempelvis HR-transformasjon, som har satt sitt preg, uten at

FLO skal bære ansvaret for det.

I det videre vil det innen kort tid komme nye og betydelige omstillinger som treffer FLO spesielt. Det er klart kommunisert at FLO vurderer endringer som kan treffe bredt, både hva gjelder lokalisering og organisasjonsstruktur. Nærmere informasjon om dette arbeidet vil komme fortløpende både fra NOF og FLO. Enn så lenge skal FLO ha skryt for å komme med informasjon før grepene er gjennomarbeidet og vedtaksklare - slik det skal være!

TILLITSMANNSARBEIDET. Det fremkommer for ofte at våre gode tillitsvalgte opplever stress i rollen. Spesielt hva gjelder forståelse for å sette av tid - og dermed ta tid vekk fra oppgavene i egen stilling. Det er maktpåliggende å minne om at tillitsmannsarbeidet er en essensiell og kritisk viktig del av å få gode prosesser. Det er også en vernet rolle. Dette i forstand av regel-, avtale- og lovverk som er tydelige. Til alle - ta rom, og gi rom til dette samarbeidet.

Puddermekka

NOFs årlige skitur gikk i vinter til Niseko i det nordlige Japan.

MARKUS KÄLLVIK (tekst og foto)

Perfekt puddersnø, varme kilder, fersk sushi, færre mennesker enn i Alpene og super service; Niseko i Hokkaido tilbød oss den ultimate skiopplevelsen. Snøen og bakken var fantastiske, og velvære og after-ski etter en dag i bakken gjorde oppholdet helt prima. Niseko er en av verdens aller beste skiresorter – og siden resorten ikke er så godt kjent for alle, er det langt fra overfylt. Når jetlagen forårsaker at øynene spretter opp kl. 0500 på morgenen, er det ikke negativt at det har dumpet 50 cm med pudder over natten. Først i bakken – sist ned fra fjellet.

LANGT, MEN VERDT DET. Det var en spent gjeng som møttes tidlig på Gardermoen avreisedagen for å sette kursen til andre siden av kloden. Finnair tok oss fra Oslo til Helsinki, videre til Nagayo og til slutt nordover til Sapporo. Fra Sapporo var det buss-

transport inn til ski-mekkaet Niseko. Der visste vi ikke hva vi kunne forvente av verden snøforhold, kost eller losji. Alle som har sett skifilmer fra Japan har en anelse om hvordan forholdene er, men spente og årvåkne turdeltagere stirret med store øyne ut mot de snødekte fjellene. Til tross for åtte timer forsinkelse med innenlandsflyet, og total reisetid på 35 timer, var det en gira gjeng som endelig kom frem. Gjengangeren på disse turene er stemningen blant reisefølget – den er alltid magisk. Det var definitivt intet unntak denne gangen, heller.

Ved ankomst Annapuri Oasis Lodge, ble vi møtt av tidenes hyggeligste verter, Alan og Janine. Det 35 år gamle paret fra England har drevet stedet for en japper de siste fire årene. Britene informerte umiddelbart; Japan er greit på den måten at regler er til for å følges – ikke tøyes eller brytes. På lodgen var det intet unntak.

- Av med sko, på med tøfler, skiene oppbevares i gangen, hold utgangsdøra lukket – og ro etter klokken 23.00. Frokost kl. 0700 og oppfør deg som folk – så vil det gå deg godt.

En av de lokale restaurantene i Hirafu hvor maten er latterlig billig - og særst god.

De fleste av oss ble forlagt på dobbeltrom, mens noen av oss fikk plass på sovesal med andre skiglade gjennomreisende. Lodgen ble som et hjem den kommende uken; alltid fyr i peisen, selvbetjening på øl i kjøleskapet og disponibelt industrikkjøkken for de som ønsket å kokeletere. Vi skjønte straks at dette skulle bli en tur preget av mye god skikjøring, latter foran peisen iført ullfrotté og raggsocker – og ikke minst en kulturell skiopplevelse.

Lodgen ble brukt som samleplass for reisefølget – både før og etter en lang dag i bakken. Vi var heldige å bli kjent med noen skibomser som bodde der samtidig som oss, og dem brukte vi mye tid med for å planlegge dagene for optimale pudderforhold.

DAGENE GIKK ALTFOR FORT. Vi var oppe grytidlig hver dag for å spise havregrøt og preppe utstyr, før vi fattet skiene og sparserte de fem minuttene det var å gå til heisen. Det var stor rift om de første linjene gjennom småskogen og de urørte puddersidene, så vi fant det nødvendig å være først i heiskøen før åpningstid. Selv om de første linjene fort ble kjørt, så kunne vi allikevel nyte artige smådropp og fantastisk myk pudder utover dagen og ettermiddagen. De som har kjørt pudder og er frelst av det,

Mange artige kjøretøy. Vi måtte ta et bilde med denne doningen. Fra venstre Ole-Anders, Folke, Jon, Thomas, Leif og Tobbe.

Verten vår, Alan på Oasis Lodge, leker seg i det japanske pudderet. Foto Privat.

Køen ble stadig lengre før heisen åpnet på de dagene det var mye nysnø.

God stemning på den australske afterskien, Wild Bill i Hirafu.

En velfortjent øl tilbake ved bilen etter endt topptur og himmelsk nedkjøring fra Mt. Yotei. Fra venstre Henrik, Matilde, Folke, Thomas, Ola-Anders, Sofie, Petter og Jon.

En liten rast på vei opp vulkanfjellet Mt. Yotei.

Mt. Yotei er vulkanen som kan bestiges på tre til fire timer. Her kan man også kjøre ned i kraterert og gå opp igjen.

vet hvor vanskelig det kan beskrives med ord. Men gjengangeren var mye god latter og euforiske brøl opp gjennom fjellssidene. Følelsen av å fly gjennom snøen gjør at endorfinene gir seg til kjenne innerst i ryggmargen og hjerterota, samt smilet som strekker seg fra øre til øre. Dette gjør at melkesyra som spruter ut av lårene fort

blir glemt. Etter en dag med pudderkjøring blir man ganske så sigen, og da har man i realiteten to alternativer: enten trekke tilbake til lodgen og slappe av, eller sette seg på krogen og ta en bayer. Førstnevnte ble det vi ofte landet på, men det skal sies at afterskien og natlivet i Niseko definitivt bør oppleves. Etter som dagene gikk i ett

og fløt sammen, var det det lett å komme i «skibomsmodus» - og det er ikke tvil om at samtlige gjerne skulle vært der lenger. Man glemmer fort den virkelige verden som venter på hjemmebane.

TOBBE-PRISEN. Tradisjonen tro, er reisefølget alltid av den eksemplariske og livsglade sorten, og det innebærer mye latter og gode historier. Når mennesker av samme kaliber samles med den samme uformelle målsettingen, friheten uten ansvar, så blir det særs god stemning. Spesielt når det bare er ja-mennesker på tur. Prisen for beste reisemakker, også kjent som Tobbe-Prisen, er en greie som introduseres allerede dag én under turen. Statuttene tilsier at NOF deler ut en pris siste kvelden, til den som har bidratt til fellesskapet på en mest mulig genuin og jovial måte. Det at man viser omsorg og bryr seg om sine medreisende blir implisitt, men ofte det lille ekstra som skiller ut vinneren. Et eksempel på det å være tillitsvalgt ligger også mellom linjene her. Kandidater til prisen ble fremmet gjennom hele uken, før det ble satt ned en valgkomité som stemte frem den endelige vinneren. Årets Tobbe-pris gikk til en i rei-

sefølgert som ikke jobber i Forsvaret til daglig. Men en god kamerat av en NOFer er så klart alltid velkommen på tur. Vedkommende ble omtalt som jovial og genuin til beinet, ga det lille ekstra selv når han ble sliten, og utviste stor omsorg for sine medreisende med et alltid påklistret naturlig smil om munnen. Med sine nesten 2 meter på strøpelesten, sitt robuste skjegg og et karakteristikum som kan minne om Opie i Sons of Anarchy, så ble radiograf Jon Bjørkå Fagermoen klippet frem på podiet for overrekkelse av prisen – av selveste Tor Kristen Kolden, alias Tobbe.

- Jeg har ikke mye erfaring med pudder og toppturer, men med denne gladgjengen på tur er det lett å la seg fascinere og kjenne på friheten og gledene. Jeg er ydmyk blant en så herlig gjeng fra Forsvaret, og da er det selvfølgelig utrolig hyggelig å få en slik anerkjennelse, uttrykte Jon i sin appell til reisefølget og de andre gjestene på lodgen.

SKITUR I 2018. Dersom du gjerne skulle vært med på årets tur til Japan, men av økonomiske, tidsmessige eller andre forhold ikke kunne bli med: Fortvil ikke! Om ganske nøyaktig ett år skal vi om ikke toppen, i hvert fall reise på en tur med tilsvarende gleder. Vi har vært flere år i de europeiske alpene, både de franske, italienske og østerrikske. Nå ble det Japan – og da er det på tide med et nytt kontinent til neste år. Canada lokker med store fjell og pudder på dybde med Japan. Konseptet går ut på å leie minivans og road-trippe mellom tre skisteder i British Columbia. Whistler som de fleste entusiaster har hørt om, blir definitivt en av destinasjonene. Sett av perioden onsdag 14. februar (uke 7) til søndag 25. februar (uke 8). Start sparing og plei din bedre halvdel med omhu det neste året. Informasjon om påmelding kommer i septemberutgaven av Befalsbladet.

Sliten gjeng etter en lang dag i bakken.

Sushi av de sjeldene. Sperm fra fisken, Red Snapper var en spesialitet i Sapporo, hvor vi hadde en overnatting før hjemreise.

Jon poserer foran en bil som har stått i ro noen få timer.

Hele følget samlet under en bedre middag i Hirafu.

Niseko

Niseko er en by med ca. 10.000 fastboende og ca. 200.000 årlig besøkende turister. Niseko omtales som én by, men består i realiteten av fire landsbyer i bunnen av fjellet Mt. Niseko-Annupuri i regionen Hokkaido. Den største av landsbyene, og som kan minne om en alpelandby, er Hirafu. Her finner du alt du trenger av restauranter, shopping og nattliv. Annupuri er den minste av landsbyene, men det er allikevel der du får kortest og enklest vei til den beste off-piste kjøringen. Ingen matbutikker eller shopping, men noen restauranter og hyggelige overnattingssteder gjør dette til den mest genu-

ine plassen. Niseko village og Hanazone som er de to siste, er en mellomting mellom Hirafu og Annupuri. Enkelt fortalt er det ca. 20 minutter med den lokale skibussen mellom landsbyene. Man kan kjøre ski mellom alle trekkene da de har et knutepunkt på toppen av fjellet, og med ett heiskort kan du traversere mellom alle trekkene. Årlig faller det ca. 15 meter pudder her, noe som gjør det til et av de mest snøsikre og mest fantastiske puddermekkene i verden. For mer info om Niseko anbefales følgende link: <http://www.powderhounds.com/Japan/Hokkaido/Niseko.aspx>

NORSE GEAR

NOF MEDLEMMER HAR 20 % RABATT PÅ ALLE PRODUKTER

Arcteryx Leaf Rho LTW Beanie

319,-

Arcteryx Cold WX Contact Glove

422,-

Salomon Toundra Pro CSWP

1596,-

Arcteryx Leaf Cold WX Jacket LT

2399,-

5.11 Rush 24

876,-

WWW.NORSEGEAR.COM

vertical
playground

Rabattkode for NOF medlemmer

-20% på alle ordinære varer.
-10% på Dynafit ski/støvler/bindinger,
G3 ski/bindinger, 4FRNT ski/bindinger.

(Gjelder ikke allerede nedsatte varer, sykler og sykkelkomponenter, pakketilbud, elektronikk.)

Rabattkode: "vpgnof"

Utstyr fra folk som bruker det.

Når Terje ikke jobber på vpg sykler han fra deg og meg. Lett.
Ikke dumt å lese hva han tar med seg på stitur: blogg.vpg.no/Terje

Hvordan er dine barn dekket av DINE FORSIKRINGER?

Som medlem av NOF har du mulighet for å ha flere forsikringer, noen kollektive og noen individuelle som du kan tegne selv.

CHRIS LINDSETH, NOFs forsikringsspesialist (Tekst)

Noen av forsikringene dekker også de øvrige personene som inngår i din husstand, mens noen er begrenset til å dekke kun deg som medlem. Når det gjelder ektefelle og samboer, så er reglene relativt enkle, men når det gjelder barn er det litt mer sammensatt. Når er egentlig barna dekket og hva er definisjonen på barn?

Under prøver vi å oppsummere hvordan dine/deres barn er ivaretatt i de forsikringer du måtte ha gjennom NOF. Det må presiseres at dette ikke er noen fullverdig gjengivelse av vilkårene for forsikringene, men en kortfattet oversikt.

LOFAVØR KOLLEKTIV HJEM DEKKER:

- Barn som tilhører medlemmets husstand. Dette inkluderer også stebarn, fosterbarn og adoptivbarn. For fosterbarn og adoptivbarn gjelder forsikringen fra det tidspunkt den faktiske omsorgen overtas.
- Barn som tilhører medlemmets husstand, men bor borte pga. utdanning eller førstegangstjeneste er også dekket, så lenge de ikke har meldt adresseendring.
- Medlemmets egne barn som ikke bor hos medlem, er også dekket frem til de fyller 20 år.

LOFAVØR REISEFORSIKRING DEKKER:

- Barn som tilhører medlemmets husstand. Dette inkluderer også stebarn, fosterbarn og adoptivbarn. For fosterbarn og adoptivbarn gjelder forsikringen fra det tidspunkt den faktiske omsorgen overtas.
- Medlemmets egne barn som ikke bor hos medlem.
- Medlemmets barnebarn er også dekket når de er på reise med medlemmet.
- Reiseforsikringen opphører uansett når barnet fyller 20 år.

LOFAVØR GRUNNFORSIKRING DEKKER:

- Hjemneværende ugifte barn frem til de fyller 21 år.
- Med barn her, menes også stebarn og adoptivbarn.
- Med hjemneværende, menes her barn som har samme adresse som medlem i folkeregisteret.
- Barn medlem har bidragsplikt for.
- Samboers barn omfattes etter de samme regler som medlemmets barn, etter 2 års samboerskap med felles adresse i folkeregisteret.

NOF SINGEL / FAMILIE / GAMMEL GRUPPEFORSIKRING DEKKER:

- Dødsfallsdekning.
 - Forsikringen dekker ikke barn.
- Uføreforsikringen.
 - Forsikringen dekker ikke barn.
- Ulykkesforsikring og Kritisk sykdom.
 - Medlemmets egne barn, stebarn eller adoptivbarn, som er ugifte og under 20 år.
 - Ved samboerskap over 2 år dekkes også samboers ugifte barn under 20 år. Her forutsettes det at de tilhører husstand og har samme adresse i folkeregisteret som medlem.

HELP ADVOKATFORSIKRING DEKKER:

Hjemneværende barn under 20 år.

VERTIKAL HELSEFORSIKRING DEKKER:

Kun medlem, men det kan tegnes egen forsikring for barn under 18 år.

SYKEFORSIKRING OG LOSS OF LICENCE FORSIKRING DEKKER:

Kun medlem.

Er du fortsatt usikker på om din familie er godt nok dekket, er det bare å ta kontakt med oss, så kan vi avklare dette.

Operasjon Archery

Måløyraidet - 27. desember 1941

*Timen kom. Han kjente scenen:
stille hav og hvite fjell.
Dét var Nasjonalteater -
bygget opp av Norge selv!
Mot de tyske rekker gikk han
i sin norske uniform,
med en håndgranat i neven,
og tok publikum med storm!*

*Her fikk skuespiller Linge
lysende sitt gjennombrudd,
møtt av ingen bifall-salve,
men av mitraljøse-skudd.
Da han stupte, ramt i brystet,
hadde, blodig, han gitt alt
som en kunstner har på hjertet.
Dét var slutt, og teppet falt.*

[Utdrag av Nordal Griegs dikt «Skuespiller kaptein Martin Linge»]

KNUT WERNER-HAGEN (tekst)

Nylig var det 75 år siden Operasjon Archery ble gjennomført, og samtidig markerer det minnet over Martin Linge, skuespilleren og offiseren som fikk en helt spesiell plass i norsk 2. verdenskrigs-historie. Vi bør kanskje tillate oss å minnes slike hendelser. Vi ønsker det ikke på nytt.

COMMANDORAIDS MOT NORGE. Tre uker etter det japanske angrepet på Pearl Harbour gjennomførte det britiske Special Operations Executive (SOE) to av de største commandoangrepene mot Norge under den 2. verdenskrig. Disse var Operasjon Archery mot Måløy og Operasjon Anklet mot Reine i Lofoten. Raidene var på mange måter en oppfølging av det første Lofotenraidet (Operasjon Claymore), som ble gjennomført mot Svolvær i mars samme år. Winston Churchill hadde kort tid etter at han overtok som statsminister iverksatt oppbyggingen av SOE. I en situasjon hvor

Britiske commandos i Måløy sentrum.

britene var presset i kne, var det et mål å tilføre tyskerne så store tap som mulig gjennom spionasje, oppklaring på fiendens område og sabotasjeoperasjoner. Formålet med SOEs commandoraid mot norskekysten var først å fremst å overbevise Hitler om at han kunne vente en større britisk landgang i Norge. Dette ville igjen bidra til en tysk oppbygging av «Festung Norwegen» og at store styrker ble bundet opp i Norge.

OPERASJON ARCHERY. Måløy var valgt ut som mål for operasjon Archery på grunn av stedets betydning som havn og base for den tyske marine. Tettstedet hadde en rekke fiske- og sildeoljefabrikker, og det var også et større tankanlegg på Måløya i Ulvesundet. Dette øket Måløys betydning som mål. Operasjonen ble gjennomført samme dag som Operasjon Anklet 1000 km lenger nord. Samkjøringen i tid bidro effektivt til forvirring og usikkerhet i det tyske ledelsesapparatet, etter hvert som

Fakta

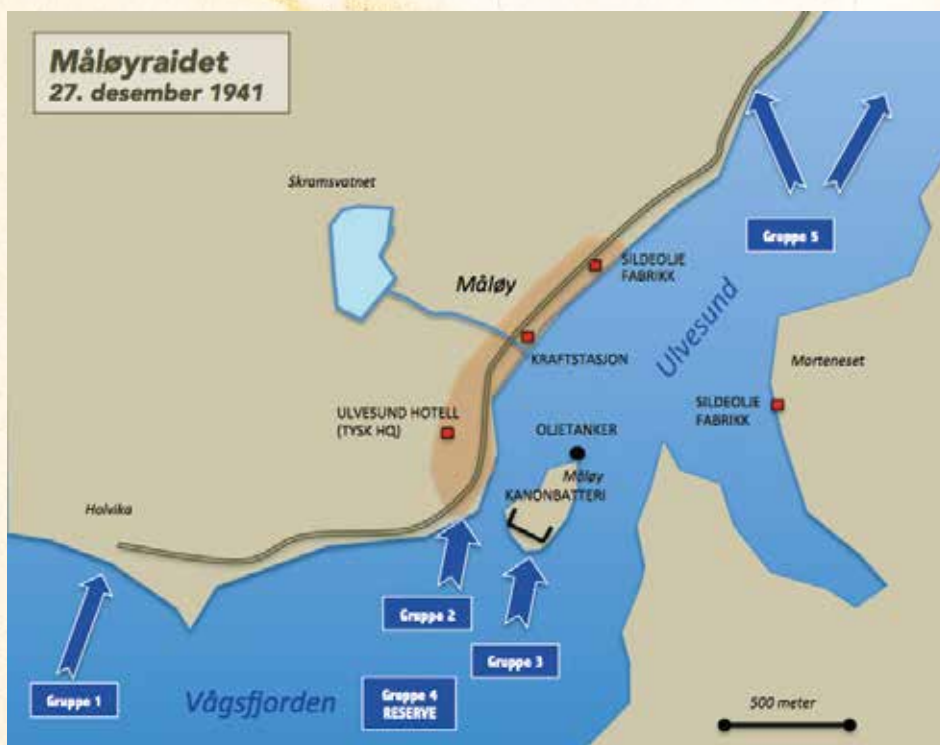
- Operasjon Archery - kodenavn for angrepet på Måløy 27. des. 1941
- Royal Navy deltok med den lette krysseren HMS Kenya, fire destroyere og en ubåt.
- Troppetransport: fergene HMS Prince Charles og HMS Prince Leopold.
- Royal Airforce deltok med jagerfly og bombefly.
- Landgangsstyrken bestod av 576 commandosoldater.
- 16 nordmenn fra Norwegian Independent Company No. 1 (Kp. Linge) deltok.
- Kaptein Martin Linge, født 11. desember 1894, død 27. desember 1941.

meldingene begynte å strømme inn. I motsetning til Operasjon Anklet, som hadde en relativt stor flåtestyrke, en liten landgangsstyrke og ingen flystøtte, var operasjon Archery mer balansert sammensatt. Landgangsstyrken var om lag på størrelse med

en bataljon, stor nok til å kunne løse de tiltenkte oppdrag på bakken. Den lette krysseren HMS Kenya, fire destroyere og en ubåt var en tilstrekkelig flåtestyrke til å kunne understøtte landgangsoperasjonene og ødelegge fiendtlige skip i området. Samtidig måtte de være forberedt på å holde tyske marinefartøyer unna i en begrenset periode. Jagerfly og bombefly fra Royal Airforce bidro til den innledende overraskelse, samt et sårt tiltrengt lokalt lufttredømme i de timene operasjonen pågikk.

ANGREPET. Ved 6-tiden om morgenen lørdag 27. desember 1941 gjorde commandosoldatene seg klare for landgang ved Måløy. Det var 3. juledag og tindrende klart. «Fjellene tegnet sine skarpe silhuetter mot den bleke himmelen i grålysningen», skriver Knut Wigert, en av de norske commandosoldatene. Styrken var fordelt på fem grupper med ulike mål. Med ildstøtte fra bombefly og skipsartilleri nærmet landgangsfartøyene seg målene sine. De norske commandosoldatene var fordelt en til hver tropp som tolker og veivisere. Gruppe 1 gikk i land ved Holvika, rett vest for Måløy sentrum, for å ødelegge det fiendtlige støttestpunktet der. Gruppe 2 ble landsatt på sydsiden av tettbebyggelsen i Måløy, og skulle rydde dette. Gruppe 3 angrep det tyske kanonbatteriet på Måløya, ved innløpet til Ulvesundet. Gruppe 4 fungerte som flytende reserve for angrepsstyrken, mens Gruppe 5 ble landsatt nord for sentrum, for å stanse eventuelle tyske forsterkninger fra denne siden. Det tyske kanonbatteriet på Måløya rakk ikke å løse mange skudd før det ble nedkjempet. Mannskapene overga seg. I Måløy sentrum ble situasjonen etter hvert vanskelig. Den tyske kampviljen var sterk, og spesielt hard motstand fikk commandosoldatene fra en avdeling bergjegere som var på rekreasjonsopphold i Måløy. Til vanlig var de stasjonert på Østfronten. Oberst John Durnford-Slater måtte etter hvert sette inn reserven og samtidig trekke deler av Gruppe 3 over fra Måløya.

MARTIN LINGE. Kaptein Martin Linge var sjef for NORIC 1 i Skottland. Under Måløyraidet fulgte han Gruppe 2 i angrepet mot sentrum. Den 47 år gamle reserveoffiseren og skuespilleren Martin Linge hadde vært sentral i etableringen av det norske kom-

Martin Linge.

paniet i SOE helt fra begynnelsen, sommeren 1940. I mars 1941 deltok han på det første Lofoten-raidet. Nå var han på ny i ildlinjen. Knut Wigert deltok også under kampene i sentrum. Han forteller følgende om Martin Linges skjebne: «Det var litt glissent mellom bordene i veggen ut mot gaten så litt dagslys strømmet inn og det var let-

te å se. Vi kikket ut akkurat tidsnok til å se kaptein Linge fulgt av to norske, Ruben og Vedo, løpe forbi oppover gaten. Lenger bak så vi engelskmennene rykke fram. Like etter falt kaptein Linge. Han ble skutt av tyske offiserer som hadde forskanset seg i Ulvesund hotell, og fikk en maskingeværssalve i magen da han forsøkte å forsere seg inn gjennom døren til hotellet.»

RESULTATET. Noen timer utpå ettermiddagen stilnet også skytingen i Måløy sentrum. Motstanden var brutt, og sprengningen av de ulike fabrikkene og tankanlegg i området var på det nærmeste fullført. Tyske fanger ble ført om bord i de britiske fartøyene for transport til krigsfangenskap. Isolert sett var tapene betydelige på begge sider. Den britiske styrken mistet 22 mann, mens 57 var såret. På tysk side var antall døde rundt tre ganger så høyt, mens 98 tyske soldater ble ført bort som krigsfanger. I tillegg ble infrastruktur av stor betydning for tyskerne ødelagt, og 10 skip ble senket av Royal Navys fartøyer. Viktigst av alt var likevel bekymringen det hele skapte for at større britiske operasjoner var i vente. Ved krigens slutt bandt dette opp mer enn 350 000 tyske soldater i Norge.

NOF-aktivitet

Perioden mellom hver utgave av Befalsbladet er NOF aktive på mange arenaer. Her får du innblikk i noe av det som skjer bak kulissene.

Positivt fra AP som tar tak i anbefalingene fra NOF og NTL Fs prosjekt Forsvarslinjer og foreslår økt forsvarsbudsjett og styrket totalberedskap.

NOF var tilstede under årets første personellforum.

Nettverk for kvinnelige befal.

Medlemsmøte NOF avd. Andøya.

NOFs forsikringsspesialist, Chris Lindseth informerer om NOFs forsikringer på Luftkrigsskolen.

Engasjert lokallagsleder på Andøya flystasjon, Stein-Håkon Eilertsen.

NOF var til stede under høringen på Stortinget om Norges innsats i Afghanistan fra 2001 til i dag.

Brigader Aril Brandvik, leder av Landmaktsutredningen orienterer her om de ulike konseptene.

NOF feirer sin 121-års dag under Luftmaktseminaret.

NOF feirer sin 121-års dag i Sekretariatet.

Torbjørn Bongo legger frem konklusjonen fra Forsvarslinjerapporten under Stortingshøringen om samfunnssikkerhet.

Jan Tore Simonsen blir NOFs nye stabssjef fra 1. april 2017.

Sjef LO stat Tidligere forbundsleder NOF, Egil André Aas hylles av sine medlemmer og ønskes lykke til i ny jobb.

Bente Henriksen representerer NOF under konferansen Nettverk for kvinnelige befall.

Sjef ALMT ved LKSK Oblt. Dag Henriksen ønsker velkommen når HTV Luftforsvaret hadde samling for avdelingstillitsvalgte på nivå 3.

Sjef Luftforsvaret åpner Luftmaktseminaret 2017

Major Morten Dolby Hanche under Luftmaktseminaret 2017.

Sjef Luftkrigsskolen og NOFs nestleder feirer NOFs 121-års dag under Luftmaktseminaret 2017

STISYKKLING

Skog, fjell, stier, søle og steinrøyser – alt dette er magiske ingredienser i den raskest voksende formen for sykling for tiden, nemlig stisykling. Stisykklister flest er lite opptatt av konkurranser og systematisk trening. Men uansett hvilket nivå du legger deg på, så er det viktig å forberede kroppen på tohjulet moro!

HARALD RISHOVD (tekst)

CHRIS HOLTER, Norrøna (Foto)

Stisykling, eller terrengsykling på fine og mindre fine stier, stiller store krav til sykklisten. Han/hun skal være både sterk og ha

god kondisjon for å nyte stiene fullt ut. Ekte stisykling handler både om raske utforkjøring, lange partier med flytsti og bratte motbakker som nesten gjør at lungene føles som de revner.

STERK MOTOR. Dette krever god kondisjon, altså at hjerte, lunger og muskulatur jobber sammen for å bringe deg dit du vil. Du trener selvsagt dette effektivt når du sykler sti. Men hvis du, som mange av oss, må nøye deg med å nyte stier i helgene, kan du med fordel legge inn litt ekstra trening i løpet av uka. Løping, spinning og romaskin er tre gode treningsformer for å utvikle kondisjonen. Har du begrenset med tid, så vil to 4x4 økter med løpeskoa (4x4 minutters innsats med 3 minutter pause mellom hvert intervall) med påfølgende 40 minutter med styrketrening, gi deg krefter og en kondis du ikke hadde drømt om når sykelsesongen starter for fullt.

SOLID KJERNE. Krevende stier fordrer at du har god kontroll på kroppen og hvordan

den skal plasseres på sykkelen med kappe tyngdeoverføringer. Sterk kjernemuskulatur hjelper deg med alt fra raske kursendringer underveis, til å holde posisjonen på sykkelen når det virkelig bærer i vei. Styrkeøvelser i slynger bygger sterk kerne, det samme gjør ulike styrkeøvelser med for eksempel medisball og kettlebells. Den superenkle versjonen? Kjøp en oppblåsbar fitnessball og sitt på den når du ser på TV, jobber på PC osv. Lese mer? Sjekk fagartiklene på olympiatoppen.no.

GODE SKULDRE. Når du går på trynet (jepp, det gjør du garantert) så er det lett å pådra seg skulderskader, til dels ganske alvorlige. Disse kan du til en viss grad forebygge med fornuftig styrketrening. Stabiliseringsøvelser i slynge kombinert med kettlebelløvelsen Halo gir et solid fundament som tåler en smell.

SOLIDE LÅR. Som ved all annen sykling, så er det styrke og kondisjon i legger, lår og sete som er viktigst. Punktum. Denne trå-

TRENINGSUKE OM VINTEREN

TIRSDAG:

- 40 min kondisjon. For eksempel 4x4 minutter løping, romaskin eller spinning.
- 20 min styrke. Lag en sirkel med push ups, pull ups (liggende hvis du ikke orker mange reps vanlige pull ups), Burpees og Halo med kettlebell. Kjør denne i tre runder der hver øvelse kjøres i 45 sekunder med 15 sekunder pause.

TORS DAG:

- 40 minutter kondisjon som på tirsdag.
- 20 minutter med styrkeøvelser der kjernemuskeltraining i slynge er i fokus. Avslutt med to serier med dype spenst hopp.

HELGA:

Nyt naturen og tren samtidig. Ut på fatbike, vanlig terrengsykkel med piggdekk, langrennsski, alpinski, snøbrett og liknende. Stikkordet er å ta i så du kjenner det i låra og samtidig holde på lenge. Avslutt begge dagene med grundig uttøying.

TRENINGSUKE OM SOMMEREN

TIRSDAG OG TORS DAG:

Finn en lokal sti du kan sykle til hjemmefra. Kjør hardt i alle motbakkene, varighet ca. 1 t. Avslutt med 3 runder med en sirkel bestående av push ups, pull ups og spenst hopp som kjøres som 40 sekunder innsats/20 sekunder hvile.

HELGA:

Stisykling. Husk at det ikke alltid må være i de råeste stiene eller fjellpartiene - hvis du har litt begrenset med tid er det bare å komme seg opp når hanen galer lørdag og søndag og sykle 2-3 t sti før du returnerer til familien og resten av helga. Avslutt begge dagene med grundig uttøying.

styrken bygger du greit om vinteren med spinning inne sammen med serier med burpees, spenst hopp eller vektstangøvelser som knebøy. Er du lite fan av innetrening, så kan milevis med fatbike og ski også gjøre underverker. Det samme gjelder snøbrett-, telemarks- og alpinksjoring i og utenfor de preparerte løypene. Kondiseffekten blir selvsagt best om du går opp før du kjører ned, men heisbasert kjøring gir også god utholdende styrke i låra.

BEVEGELIGHET. Du trenger ikke være supermyk for stisykling, men god bevegelighet og riktige leddutslag er viktig i alt vi gjør. De lærde strides om effekten av uttøying etter trening. Artikkelforfatteren liker det - ikke for å unngå stølhet, men fordi det gjør godt å avslutte treningsøkene med rolig bevegelighetstrening. Tidligere nevnte olympiatoppen.no har en hel serie med videoer som forklarer ulike øvelser. I tillegg kan du med fordel sjekke ut treningsformer som FlowFit og annen kroppsvekttrening.

Hva skjer i kroppen?

Stisykling som treningsform er veldig spennende. Du trener hele kroppen, og det på måter du ikke tenkte var mulig. Test bare følelsen i triceps når du pusser tenna etter den første lange dagen ute på stiene! Stisykling er kondisjonskrevende, stiller store krav til godt utviklet muskulatur i legger, lår og sete og i kjernemuskulaturen. Hjerne og lunger får kjørt seg i bratte stigninger, mens tråkkstyrken må gjøre jobben på de lange flytpartiene.

Hvor?

Vi bor i et av verdens beste land for stisykling. Utvalget er enormt, alt fra de bratteste fjellstier til raske flytstier i marka og mye, mye mer. Et godt sted å starte drømmene er ved hjelp av boka Stisykling i Norge. Boka har mange flotte turforslag og er illustrert med de fantastiske bildene til sykkel fotograf Kristoffer H. Kippernes. Pris: kr 399,- på ffshop.no.

Stisykler

36 000,-

Rocky Mountain Instinct 950 MSL

Kanadiske Rocky Mountain har lenge høstet heder og ære for sine stisykler. Instinct er en stabil og ganske aggressiv fulldemper som takler alle typer terreng. Store 29» hjul ruller lett over ujevnt underlag som røtter og stein, mens den lange vandrings gir komfort på alt fra steinete fjellstier til hopp. www.vpg.no

38 999,-

Mondraker Foxy Alu R

Rask stisykkel med Forward Geometry. Kombinasjonen av et effektivt dempersystem og en lang sykkel med kort stem gir stor selvillit i terrenget. Fungerer til det meste av stisykling, enten du vil leke på lokale stier, reise på alpetur eller delta i 80/20 Serien (Enduro). Er satt opp med dempere fra Fox og gir og bremses fra SRAM. www.roxee.no

33 900,-

Giant Trance Advance

Den taiwanske giganten Giant har i mange år høstet mye skryt for sine terrengsykler. Trance Advance er en rask fulldemper for teknisk sti. Den har en lett og sterk karbonramme med svingarm av aluminium, og er satt opp med godsaker som RockShox Sektor Silver RL Solo Air gaffel med 140 mm vandring, RockShox Deluxe RT Trunion Mount bakdemper, Shimano SLX 22 girs drivverk og ikke minst kraftige Shimano M615 hydrauliske skivebremses for kontroll ned fjellsidene. www.sykkel.no

Fatbike

27 999,-

Surly Ice Cream Truck

Det er umulig å skrive om fatbikes uten å ta med en modell fra amerikanske Surly. Fabrikken var først ute med å masseprodusere fatbikes, og de ansatte har stor sans for humor. Hvordan kunne de ellers finne på å kalle en sykkel for Ice Cream Truck, felgene for My Other Brother Darryl og dekkene for Bud og Lou? «Isbilen» er solid. Ramme og gaffel er laget av 4130 krom-molybden stål. De 4,8» brede dekkene gir en monstertruck som er klar for villmarka med full bagasje for en uke på to hjul.

www.bcsport.no

44 000,-

Trek Farley 9.8

Den dyreste fatbiken i denne artikkelen er et lite vidunder. Takket være utstrakt bruk av Treks velkjente OCLV-karbondteknologi, veier sykkelen kun 11,5 kg i str 17,5»! Resultatet er en veldig lettkjørt tjukkas for helårssykling. Den lave vekten gir deg raskere akselerasjon og bedre klatreegenskaper, mens de store 27,5x4,5» dekkene ruller over det meste - og det med den gode flyteevnen i behold. Er satt opp med SRAM X111 gir og Yampa 80 mm brede karbonfelger.

www.trekbikes.no

Villmarkssykling

De siste to årene er begrepet bikepacking etablert i sykkelpressen. Dette er enkelt og greit tradisjonelt norsk friluftsliv der sykkelen, og da kanskje spesielt fatbikes, er framkomstmiddelet. Mikkel Soya Bølstad er en av entusiastene for denne formen for friluftsliv, og i boka Villmarkssykling deler han alle sine erfaringer med oss lesere.

Boka leverer elleville, inspirerende turskildringer og er full av tips til hvordan du planlegger og pakker til dine egne sykkelventyr utenfor allfarve. www.ffshop.no

399,-

Plussykler

Trek Stache 9.6

Trek var tidlig ute med 29+ - altså 29» hjul med 3» brede dekk. Disse beista ruller over det meste, fra røtter og steiner til fortauskanter og trappetrinn. Stache 9.6 har samme lette og solide karbonramme som toppmodellen 9.8, men er satt opp med noe rimeligere utstyr, som SRAM GX111 gir, RockShox Yari Solo Air demper og solide Sun Ringle Duroc 50 mm brede aluminiumsfelger. Resultatet er en råtass ulik det meste av resten av stisyklene på markedet - ifølge syklistere som har prøvd Stache, så er det massiv smilegaranti!

www.trekbikes.no

Scott Spark 710 Plus

Scott Spark har blitt mange stisyklisters favoritt. I Plus-utgave er den enda mer aktuell - i hvert fall hvis du er mer opptatt av framkommelighet enn maksimal fart oppover. 130 mm vandrings og et dempersystem som kan justeres i tre ulike posisjoner med en hendel på styret, gjør at du enkelt setter sykkelen opp etter terrenget. Har ramme av HMF karbonfiber med svingarm av aluminium. Fox Float Performance Elite Air gaffel med 130 mm vandrings, Fox Nude Trunnion bakdemper med 120 mm vandrings, Shimano XT 22 gir og Syncros TR 2.0 Plus hjulsett med Maxxis Rekon 2,8» brede dekk runder av en sterk pakke. www.ramo.no

Norrøna Skibotn Flex1 Shorts

Stisykling innebærer mange muligheter for å rispe opp lår og legger på kvister. I tillegg spretter det ofte småstein og søle fra dekkene. Skibotn er en teknisk stisykkelshorts med nettingluffing og stretchpaneler bak og langs innersømmen. Den har plass til polstret sykkelshorts under, noe som er viktig på lange turer. Har CustomFit™ midje, silikongrep på innsiden, solbrillefille og lommer på hofter og lår. www.norrøna.no

POC Tectal

Lette og godt ventilerende hjelm for stisykling og Enduro. Fasongen dekker mer av hodet enn tradisjonelle sykkelhelmer, noe som er viktig i skogen. Har EPS innvendig for komfort og skall av polykarbonat for god beskyttelse. Innlegg av Kevlar® for ekstra beskyttelse på utsatte steder.

www.roxee.no

Norrøna Fjorå Pack

Ryggsekken er også viktig. I den har du drikkepose med slange og munnstykke, litt verktøy, en ekstra slange eller to, pumpe, litt mat og kanskje en lett skalljakke. Fjorå Pack rommer 10 liter, har to romslige hovedrom med flere små lommer til ulikt utstyr. Sitter som støtt på ryggen uansett hvor hardt du sykler.

www.norrøna.no

Five Ten Kestrel Lace

Terrengsykkelsko er viktig - både for å utnytte kraften i tråkket og for ha grep når du må gå opp bratte kneiker på sleipt underlag. Kestrel har karbonavstiving for og effektivt å overføre energien fra foten til pedalen. Kombinasjon av hard Stealth C4 gummi og mykere Mi6 gummi i sålen gir grep og slitestyrke. Har pustende netting (mesh) rundt ankelen og et forsterket og vanntett tåparti.

www.vpg.no

Vårstæsj

On Cloudventure WP

Sveitsiske On er en ganske fersk skoprodusent med mye spennende nytenking. Cloudventure WP er en lett hiking- og terrengsko for løping og turer på stier. Den er godt vannbeskyttet (Waterproof) og har en avansert yttersåle som griper godt på alt fra glatt underlag som søle og vått fjell til grus og hardtråkket sti. Det patenterte CloudTec® systemet kombinerer demping og spenst, og fungerer skadeforebyggende for føttene. Finnes for dame og herre.

www.on-running.com

Garmin inReach SE[®]+

Planer om lang tur i villmarka? Garmin InReach har satellittkommunikasjonsteknologi, Iridiumdekning for toveis kommunikasjon og SOS-varsling til GEOS. Den kommer standard med integrert GPS for sporing og basisnavigasjon, barometrisk høydemåler, akselerometer og innebygd digitalt kompass. Du kan sende og motta tekstmeldinger og e-post, og i nødtilfeller kan du sende SOS-melding til det globale overvåkings-senteret GEOS. Du kan

også planlegge reisen din og spore den etter turen, dele posisjonen din med venner og familie (og kanskje media?), la andre finne enheten din og ikke minst gjøre det mulig for venner og kjente å følge deg via MapShare. Iridium, verdens mest langtrekkende satellittnettverk, gir 100 prosent global dekning.

www.garmin.no

Klipsch R-15 PM

Må ha musikk, mye og nesten hele tiden! Utvalget av aktive høyttalere er så uendelig mye mer enn små bokser med ganske så begrenset lydopplevelse. R-15 PM er et par med velspillende aktive høyttalere fra amerikanske Klipsch. De har innebygget forsterker, mulighet for streaming via mobiltelefonen, og – selve «rosinen i pølsa» – egen inngang for vinylspiller! Sammen med en rimelig platespiller fra for eksempel Rega eller Project, har du et komplett anlegg for timevis med nytelse. Høyttalerne får plass i de fleste bokhyller, og inngår i den anerkjente Reference-serien med den legendariske horndiskantløsningen til Klipsch og et kobberfarget basselement med IMG-membran. Tractrix hornhøyttaler sørger for en detaljrik og dynamisk gjengivelse av det øvre toneområdet og ikke minst en dynamikk som kjennes i mellomgulvet når Knut Reiersrud kliner til strengene på skiva Himmelskip. Mål: 31,8 x 17,8 x 20,6 cm. Vekt: 4,7 kg pr stk.

www.mono.no

Civilware Striker Fixed Blade

Turkniver! Hva skulle vi gjort uten dem? Striker Fixed Blade er en relativt kompakt kniv i solid utførelse. Den er laget i USA (fabrikken ligger på Signal Hill, California), har et ca. 10 cm langt blad av AEB-L stål, grep av ekstremt slitesterkt Micarta og kommer i en dyp og solid lærslire. Fasongen på kniven er inspirert av knivene til den legendariske knivmakeren Ben Lilley, og er utviklet for et bredt bruksområde. Fasongen på bladet er kurvet med tydelig midje og solid tupp, og stålet er både korrosjonsbestandig og enkel å slipe skarpt. Skaftet er rett og har en nøytral fasong som bør passe de fleste hender. Sliren er dyp og holder kniven godt fast enten du padler kano eller klatrer i trærne.

www.civilware.com

399,-

Calisthenics med Lasse Tufte

Styrketrening med kroppens egen vekt som belastning, er i vinden. Lasse Tufte har satt dette i system med sitt konsept Tuftepark, bestående av ulike apparater for øvelser som pull ups, dips, bulgarsk utfall og mange fler. I boka Calisthenics viser han mange ulike øvelser for apparatene i parken, men de kan også brukes ute i naturen. Boka er lettlest, og viser hele 75 hovedøvelser med 100 underøvelser. Bilder og tekst forklarer de ulike øvelsene på en lett forståelig måte. Det beste? Hvis du har knapt med tid, og velger vekk innetrening på studio til fordel for opplevelser ute i naturen, så kan du gjøre mange av øvelsene i boka kjapt og enkelt etter for eksempel en tur på stisykkelen! Selges i de fleste bokhandlere.

www.tanum.no

3 399,-

GoPro Hero5 Session

Vi skrev om GoPro Hero5 i julenummeret; i påskenummeret presenterer vi den svært kompakte lillebroren Hero5 Session samt litt kult tilbehør. GoPro Hero5 Session er mye mindre enn storebror Hero5, men har mange av de samme finessene. Den lar deg filme i knivskarp 4K, der en innebygget bildestabilisator hjelper deg når det er dårlig lys. Kameraet har en knapp som styrer alle funksjoner og er dessuten utstyrt med stemmestyring. Som med Hero5 Black, kan du automatisk lagre filmene i skyen for så enkelt å redigere dem på smarttelefonen din via appen Quik™.

www.response-nordic.com

Tacfit Clubbells

Det amerikanske treningstidsskriftet Men's Fitness utropte nylig Clubbells til #1 Workout Tool. Har du prøvd en omgang med «køllene», så forstår du hvorfor. Øvelsene trener store muskelgrupper på en uvant måte, der kjernestyrke, bevegelighet og balanse er stikkord. Clubbells dukker opp på stadig flere treningssentre. Bor du i hovedstaden, så er Core Fitness Lab et bra sted for å lære å trene med dem. Det ligger også mye og bra info på clubbell.tv. Tacfit Clubbells lages av amerikanske Xenios, og er godt balanserte med et riflet grep som gir en god følelse i hånden. Kan brukes ute og inne, er supre å ha med på hytta i påsken eller i campingvogna på sommerferie. Priser fra 495,- kr / 2,5 kg opp til 1595,- kr / 20 kg.

www.corefitnesslab.no

Fra 495,-

399,-

Hundesele for GoPro

Menneskets beste venn - nå også under videoinnspillinger! Med en hundesele til GoPro er det nå den firbeinte turkompisens tur til å spille hovedrollen. Selen tåler både vann og søle, og kan vaskes ved behov. Det er derfor ingenting i veien for en svømmetur eller en løpetur i sølete skogsterrang. Alt kan vaskes av etterpå. En myk og god konstruksjon sikrer at hunden ikke føler ubehag fra selen. De justerbare selene gjør dessuten at festet sitter godt på hundens rygg. Klar for en kul stisykkelfilm der bikkja er fotograf og følger deg på stiene?

www.prouststyr.no

579,-

GoPro Portable Power Pack

To ting begrenser filmingen din: størrelsen på minnekortet(ene) og tilgang på strøm. Med GoPros eget Portable Power Pack ladebank (6000 mAh) har du strøm nok til fire ladinger av kamerabatteriet i Hero5 Black. Du kan også lade to batterier av gangen; det tar ca. 2,5 timer å lade to batterier helt fulle. Selve ladebanken fulllades på 4-6 timer avhengig av hvilken strømkilde du lader fra. Pris: kr 579,-

www.response-nordic.com

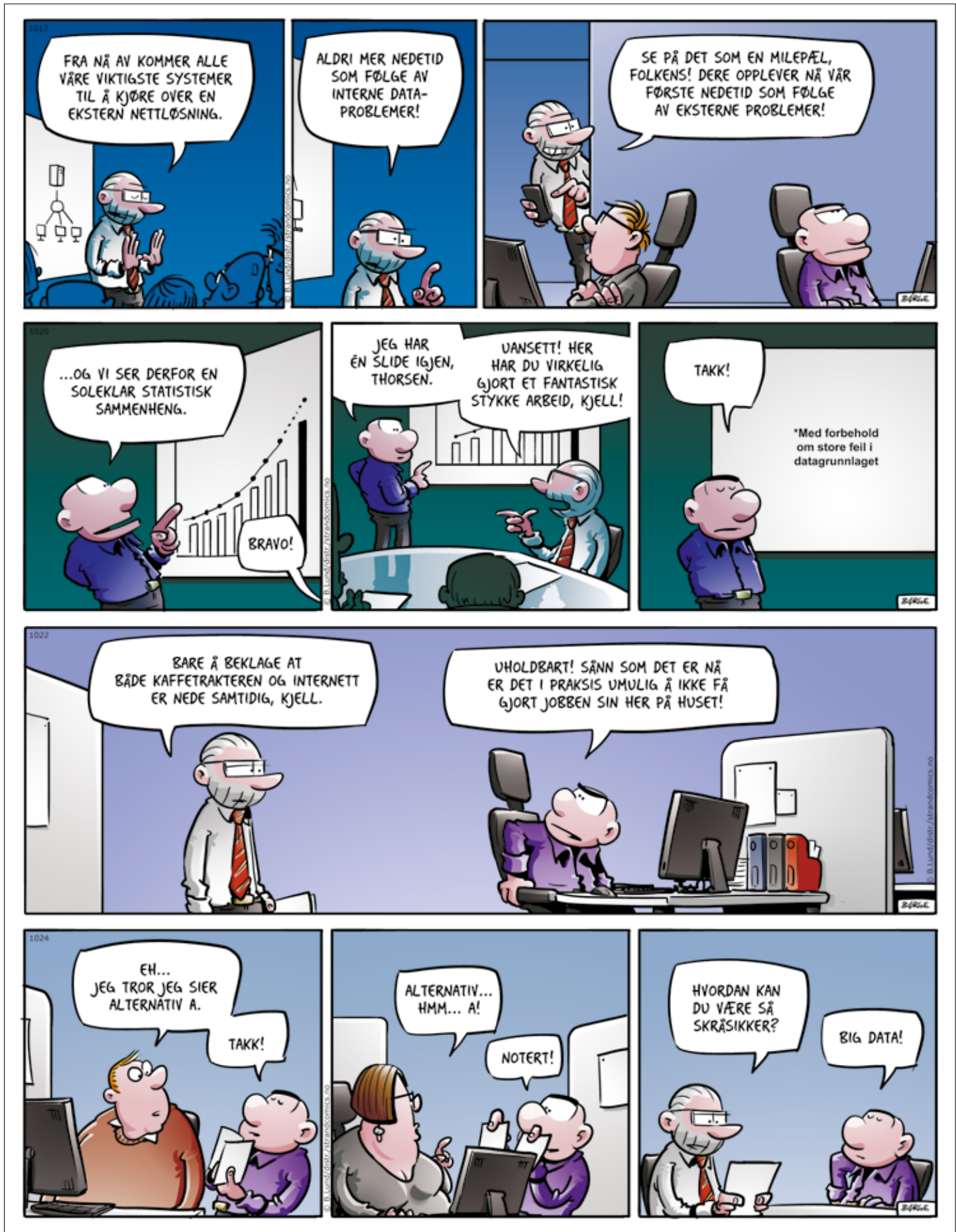
7 995,-

Onkyo DP-X1 musikkspiller

Eller kanskje du heller vil ha musikken med deg i lomma og nyte den via et par komfortable hodetelefoner? Nye mobiltelefoner duger helt klart som musikkspillere, men kan ikke måle seg lydmessig med en dedikert avspiller. DP-X1 er en digital musikkspiller med dobbel DAC og balansert hodetelefonutgang. Den er appbasert, har både Wi-fi og Bluetooth, samt et internt minne på 32 GB og plass for to minnekort på til sammen 200 GB. Det er både en vanlig 3,5 mm stereojack hodetelefonutgang og en balansert hodetelefonutgang med en 2,5 mm firepolet minijackkontakt. Apparatet har en kompakt utførelse med kabinet i metall, gir ekte «vil ha-følelse»!

www.mono.no

NOF-QUIZ

1. Hva slags mat får du hvis du bestiller en banger på en pub i London?
2. Hvilken statsminister i Storbritannia hadde den lengste sammenhengende regjeringstiden i det 20. århundret?
3. Hvilken krig i det 20. århundret er kjent som «krigen som skulle ende alle kriger»?
4. Hva begynner alle Mastercard-numre med – 4, 5 eller 7?
5. Hvilken europeisk konflikt varte i rundt 115 år?
6. Hvilken farge har trøyen til sammenlagtlederen i Tour de France?
7. Hvilken distanse definerte romerne som tusen pass, det vil si tusen skritt med hvert ben?
8. Hva betyr navnet Norge?
9. Hvem er den enøyde kjempen i gresk mytologi?
10. Hvilken gutt i England er best kjent som Alfie Atkins?

11. Hva kommer en sommelier med til restaurantbordet?
12. Hvem var den eneste presidenten i USA som aldri bodde i Washington D.C.?
13. Hvilket fransk område er oppkalt etter skandinaver som overtok landarealet på 900-tallet?
14. Hvilken frukt er den eneste som har frøene på utsiden?
15. Hvilket maleri ble stjålet på høylys dag fra et museum i Oslo, i 2004?
16. Hvilket europeisk land ble i år 2000 det første i verden til å legalisere likekjønnet ekteskap?
17. Hvilket operativsystem er den finske programvareingeniøren Linus Torvalds mest kjent for å utvikle?
18. Hvor mange tegn må du begrense deg til i en tweet – 40, 80 eller 140?
19. Hvilken farge har et Livestrong-armbånd?
20. Hva er det minste EU-landet i areal?

1. Polse, 2. Margaret Thatcher, 3. 1. verdenskrig, 4. Fem, 5. Hundreårskrigen, 6. Gul, 7. En romersk mil, 8. Nordveien, 9. Kyklop, 10. Albert Aberg, 11. Vin, 12. George Washington, 13. Normandie, 14. Jordbær, 15. Skrik, 16. Nederland, 17. Linux, 18. 140, 19. Gult, 20. Malta.

SVAR:

NORGES OFFISERSFORBUND

Tegningsblankett forsikringer

Etternavn Fornavn Fødselsdato (6 siffer)

Adresse Postnummer Poststed

E-postadresse Mobilnummer

NOF Gruppeforsikringer

Jeg ønsker NOF SINGEL Jeg ønsker NOF FAMILIE

Sted/dato: Signatur:

Mer informasjon på www.nof.no eller forsikringsbrosjyren.

Helseforsikring med 20 dagers behandlingssgaranti

Jeg ønsker å tegne Vertikal Helseforsikring

Sted/dato: Signatur:

Mer informasjon på www.nof.no eller forsikringsbrosjyren.

Spesialforsikringer, utland

Jeg ønsker å tegne:

Containerforsikring utenfor Norden Fra dato: Til dato:

Innboforsikring utenfor Norden

Forsikringssum (sett kryss) 600 000 1,2 mill kr 2,0 mill

Sted/dato: Signatur:

Mer informasjon på www.nof.no eller forsikringsbrosjyren.

Ferdig utfylt innmeldingsblankett sendes til: Norges Offisersforbund, Møllergata 10, 0179 Oslo, eller skannes og sendes på mail til post@nof.no eller faks på 22 33 62 02.

JULI 2015

Verv en kollega og få 1000,- i gavekort hos Equipnor

Du kan også ta ut andre vervepremier hvis du heller ønsker det. Se nof.no/vervepremier for mer informasjon. For å få registrert vervinger må du gjøre følgende: Benytt en innmeldingsblankett eller elektronisk innmelding, verv en venn, skriv navnet ditt under «ververs navn».

Den du verver må være i aktiv tjeneste og motta lønn fra Forsvaret. Send mail til ka@nof.no for uttak av vervepremier eller andre spørsmål.

NORGES OFFISERSFORBUND

Innmeldingsblankett

Personopplysninger

Etternavn Fornavn Fødselsnummer (11 siffer)

Kontaktadresse (Der du ønsker tilsendt viktig informasjon fra NOF) Postnummer Poststed

E-postadresse Mobilnummer

Jobbopplysninger

H S L Grad

Tjenestested

Avdeling/Skole

Yrkesbefal

Avdelingsbefal

Engasjert befal til mnd/år: /

Kadett til mnd/år: /

BS/UB/GBK til mnd/år: /

Grenader/Konstabel: /

NOF Personforsikring med reservasjonsrett

Jeg ønsker ikke NOF SINGEL Jeg ønsker ikke NOF FAMILIE Jeg ønsker ikke Advokatforsikring

(Krysser du ikke av får du automatisk NOF SINGEL og Advokatforsikring)

Tidligere medlemskap og signatur

Jeg er tidligere medlem av BFO KOL NTL PEFO Annet:

og ønsker at NOF ordner med utmeldelse snarest.

Sted: Dato: Underskrift:

Jeg bekrefter at opplysningene er riktige og samtykker at de registreres i NOFs medlemsystem. Jeg samtykker at medlemskontingent og forsikringspremier skal trekkes av min lønn gjennom Forsvarets lønssystem. Forsikringsordningene trer i kraft ifra innmeldingen er levert til NOF, såfremt kontingent og forsikringspremie er innbetalt til NOF.

Ververs Navn:

Ferdig utfylt innmeldingsblankett sendes til: Norges Offisersforbund, Møllergata 10, 0179 Oslo, eller skannes og sendes på mail til post@nof.no eller faks på 22 33 62 02.

OKTOBER 2015

MEDLEMSFORDELER 2017

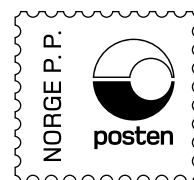
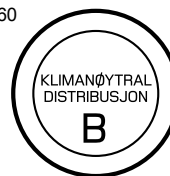

HVEM	HVA	HVOR MYE
	Norges største fordelsprogram - Feriereiser, strøm, bilutleie, hotell, mobilt bredbånd, kredittkort og mye mer! www.lofavor.no .	
SATS ELIXIA	Avtalen gjelder Corporate Priority- og Corporate City-medlemskap. Bruk avtalekode 100p260074 og vis frem ditt medlemskort for å benytte deg av avtalen.	20%
	Fordelen gjelder alle veiledende priser på www.norsegear.com	20%
	Tenk trygghet på sjøen, bli totalmedlem av RS! Fordelen gjelder totalmedlemskap i redningsselskapet. Ordinær pris 845,- NOFpris 654,-. Alle NOF-medlemmer får medlemspris i RS sin Webshop, også de som ikke er medlem i RS.	23%
	Fordelen gjelder på veiledende priser ved fremvisning av NOF-medlemskortet i en av de 27 butikkene.	25%
	Fordelen gjelder alle produkter på www.fjellrevenshop.no	20%
	Avtalen gjelder dekk, felg og bilverkstedtjenester hos alle Vianors avdelinger. Alle detaljer rundt avtalen finner du på nof.no/medlemsfordeler . Fra 5 prosent-46 prosent rabatt.	5-46%
	Fordelen gjelder alle veiledende priser i butikk og på nett.	20%
	Fordelen gir -20 % på alle ordinære varer. (Gjelder ikke allerede nedsatte varer, pakketilbud, elektronikk, sykler og sykkelkomponenter) -10 % på Dynafit ski/støvler/bindinger, G3 ski/bindinger, 4FRNT ski/bindinger.	20%
	Gjelder kjøp av nybil.	7-9%
	Gjelder veiledende priser. Her finner du vesker, koffertor og andre skinnprodukter.	27%
	NOF medlemmer får 20% rabatt på lynxurbanoutdoor.com . Send epost til petter@lynxlaboratory.com for informasjon og innløsning av rabatt.	20%

For fullstendig oversikt se www.nof.no/medlemsfordeler

Aktømr: 3896560

Returadresse:
NOF
Møllergata 10
0179 Oslo

SOM NOF-MEDLEM FÅR DU -25% I ALLE BRANDSTADBUTIKKER

Make every day
look good

BRANDSTAD
& THE LIFE

SCOTCH & SODA DIESEL LEE LYLE & SCOTT REPLAY
DOVRE BJÖRN BORG LINDBERGH SADDLER FLEXFIT
JUNK DE LUXE SUPERDRY FJÄLLRÄVEN KNOWLEDGE COTTON
HAPPY SOCKS TOMMY HILFIGER HUGO BOSS